İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN Bilinmeyen DÜNYASI

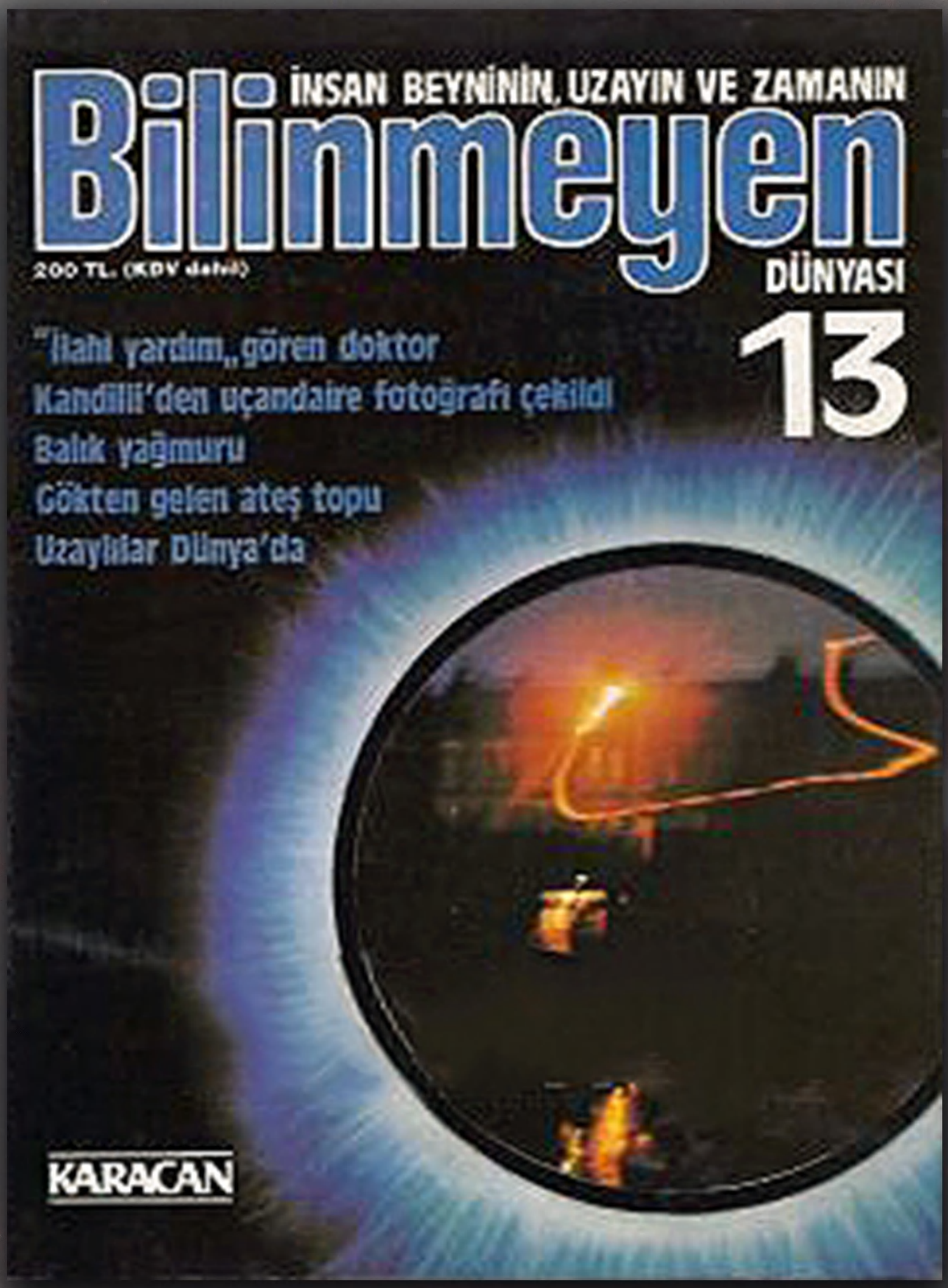

CİLT

Gerçekten biz göğü yokladık. Orasını kuvvetli bekçilerle ve alevlerle dolu bulduk.

Kuranıkerim
Cin Suresi
8. ayet

KARACAN

İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN

Bilinmeyen

DÜNYASI

2. CİLT

Gerçekten biz göğü
yokladık. Orasını kuvvetli
bekçilerle ve alevlerle
dolu bulduk.

Kuranıkerim
Cin Suresi
8. ayet

KARACAN

Kaybolan ırk: Neandertal insanı

İnsanın, Neandertal ırktan gelip gelmediği 19. yüzyıldan bu yana tartışılıyor. Muhtemel atalarımız hakkında bilgimiz çok az. Onların yeryüzünden neden ve nasıl silinip gittikleri ise tam bir muamma...

NEANDERTAL İNSANI konusunda yapılan araştırmalar 19. yüzyılın ilk yarısında başladı. Bilimsel çevreler bu yaratığı öncelikle yarı insan, yarı maymun bir canavar olarak nitelendirdiler. İnsanın bu ırktan geldiği görüşüne ise şiddetle karşı çıkıldı.

Neandertal insan konusunda günümüz sanatçılarının izlenimleri. Aile toplulukları içinde yaşayan, beceriyle yaptığı araçları ve silahları kullanan Neandertal insan (üstte ve sağda).

"İnsanın atası olamaz" dediler

Neandertal insanı bir anda kötü bir üne kavuştu. Belki de bu yüzden, onu inceleyen ilk uzmanlar bu üne uygun, fakat yanlış olarak değerlendirdiler.

Kemikleri, ilk kez 1856'da bulundu. Bundan sonraki 30 yıl içinde, hemen hemen bütün eski taş devri uzmanlarınca insan soyu ağacının önemsiz, uzak bir kolu olarak kabul edildi.

İnsanoğlunun atası olabileceği görüşüne şiddetle karşı çıkıldı. Uzmanlara göre, Neandertal insanı normal insan tipinin çok dışında, kendine özgü ve hayvansı, ilkel bir yaratıktı.

Araştırmaların ilk yıllarında yapılmış iki Neandertal insan örneği. Daha sağlıklı bir görüşün ortaya atılması 1957'ye rastlar. Neandertal insan, günümüzdeki insandan daha iriydi ama, 19. yüzyılda İngiltere'de sanıldığı gibi ayaklarını sürüyerek yürüyen havyan gibi bir yaratık değildi (en üstte).

Philip Henry Gosse. Evrim kuramına karşı çıktı. Doğabilim uzmanıydı. 19. yüzyılda, İngiltere'de yaşadı. Fosillerin, başka kalıntıların toprağa Tanrı tarafından konduğunu ileri sürdü (üstte).

Charles Darwin. 19. yüzyıl İngiltere'sini, İncil'de yazılan insanın yaratılışı inancını, doğal seçme teorisiyle sarstı. Darwin'e göre, doğal seçme insanın başarısının kilit taşıydı. Bu olayda Tanrı'nın aracılığı yoktu (sağda).

Değerlendirme değişiyor

Bu yanlış değerlendirme, çok sonraları bir ölçüde değişti. Yeni araştırmalar yapıldıkça, eski araştırmalara eleştirici bir gözle bakılmaya başlandı. Çünkü, eski araştırmaların birçoğu bugünkü ölçülere göre sağlıksızdı.

Günümüzün bilim adamları Neandertal insana bakış açılarını değiştirmek zorunda kaldılar. Batı Avrupa'da Neandertal insana ait kafatasları bulundu. Bunların beyinleri günümüzde yaşayan bazı insanların beyinlerinden daha büyüktü. Neandertal insanın beyni, 1400-1450 cm^3 iken, çağdaş insan beyni 1200-1800 cm^3'tür.

Bazı insanbilim uzmanları, Neandertal insana, artık beyni gelişmemiş, kaba saba bir yaratık diye bakmamaktadır. Uzmanların yeni görüşlerine göre, gerçekte yeterli bir beyni olan, ilkel toplumda yaşamış bir insandı. Kalıntılara göre, Neandertal insanların bazıları, belki de tümü, bizim en yakın atalarımızdı.

Yanlışlığın altında yatan

Uzmanlar, Neandertal insanları neden yanlış değerlendirdiler? Uzak geçmişteki olaylar konusunda bilgilerimiz ne yazık ki, eksik. Herhangi bir varsayımın dayandırıldığı kanıt da, hiçbir zaman kesin bir sonuç ortaya koymuyor.

Ancak, Neandertal insanı örneğinde, kanıtlardan daha geçerli olan, önyargılardı. Dönemin aydınlarının vardıkları sonuçları biçimlendiren, önceden kabullenmiş oldukları yanlış görüşler oldu.

Başlangıçta Neandertal insanı konusunda çok yönlü ve titiz bir araştırma yapılmadı. Açıkçası, araştırmacılar çekiniyorlardı. Dinlerin ve milletlerin bilinen tarihine aykırı gelen sonuçların ortaya çıkmasından korkuyorlardı. Derinlemesine inceleme yapılmayınca da, yanlışlık yapma ihtimali çok arttı.

Her şey, 1856'da Almanya'da Neander vadisi, kireçtaşı çıkarmak için dinamitlendiğinde başladı. Molozların içinde bir sürü eski kemik bulundu. Bunların bir insan iskeletine ait olduğu açıktı. Ama, böylesine kalın el ve ayak kemikleri, geniş bir alın, o zamana kadar bilinenlere benzemiyordu.

Önce ciddiye alınmadı

Bir Alman anatomi uzmanı, Neandertal insan iskeletinin çarpık bacaklarını inceledi. Bu bacak kemiklerinin, bütün yaşantısını at sırtında geçirmiş birine ait olduğunu öne sürdü. Uzmanın yaptığı saptama şaşırtıcıydı.

Bir insan fosilinin 1814'te Ren ırmağı kıyısında **Napolyon**'u kovalayan bir Rus atlısına, ya da bir Moğol Kazak'a ait olduğunu söyledi. Ayrıca, Kazak'ın Rus kuvvetlerinden ayrıldığını ileri sürdü. Beyninde su toplandığından, ölmek için Neander mağarasına sığındığını sandığını da ekledi.

Hıristiyanlığa ters

Bilimsel çevreler, Neander'de bulunan iskelet konusundaki gerçeği görmeye hazır değillerdi. 1856'da, insanın uzun bir süredir dünya üzerinde yaşadığı biliniyordu.

Aşırı tutucular, **Âdem** ile **Havva**'nın, MÖ 4004'te yaratıldıklarına inanıyorlardı. Ama hiç kimse, insanların günümüzdekinden başka biçimde olduklarını ileri sürme yürekliliğini gösteremiyordu.

Böyle bir görüş, Hıristiyanlığın inancına ters düşecekti. Çünkü bu inanca göre, insan türü kesinlikle değişime uğramazdı. Daha alt sınıflardan da gelişmiş değildi. Yani, yaratıldığı ilk günkü biçimini günümüze kadar koruyordu. Başka bağlantılar aramak saçmaydı...

Darwin sahnede

Yaradılış düşüncesi çok geçmeden olağanüstü bir başkaldırıyla karşılaştı. Neander vadisinde iskeletin bulunuşundan 3 yıl sonra, **Charles Darwin, "Origin of Species"**

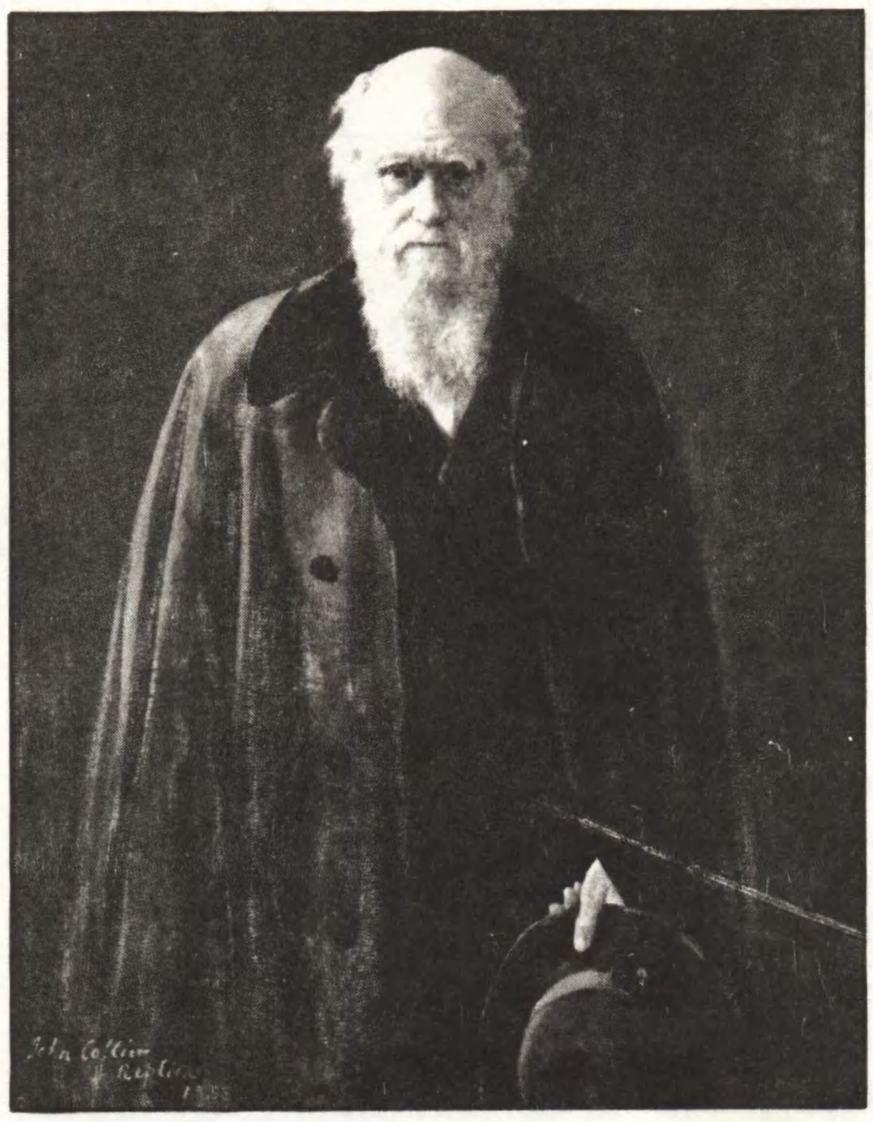

(Türlerin Kökeni) adlı kitabını yayınladı.

Darwin, bu kitabında milyonlarca yıl boyunca yaşamın alt sınıflara doğru gelişmiş olduğunu işledi. Bir anda ortalık karıştı. Darwin yaradılışı falan bir yana bırakmış, açıkça *"İnsan maymundan geldi"* diyordu. Neandertal adam da maymunla insan arasında bir yerdeydi.

Bilim adamları ikiye ayrılıyor

Bilim adamları, Darwin'in yayınladığı görüşlere göre ikiye ayrıldılar. Şiddetli bir tartışma başladı.

Tutucu olanlarına göre maymundan gelmenin kabul edilecek yanı yoktu. Neandertal insanın varlığı düşüncesi ise çok utanç vericiydi.

Kemikler yerleştiriliyor

Neandertal fikrini gerçek anlamda ortaya atan **Marcellin Boule** oldu. Boule, Fransız

İnsanın evrimi

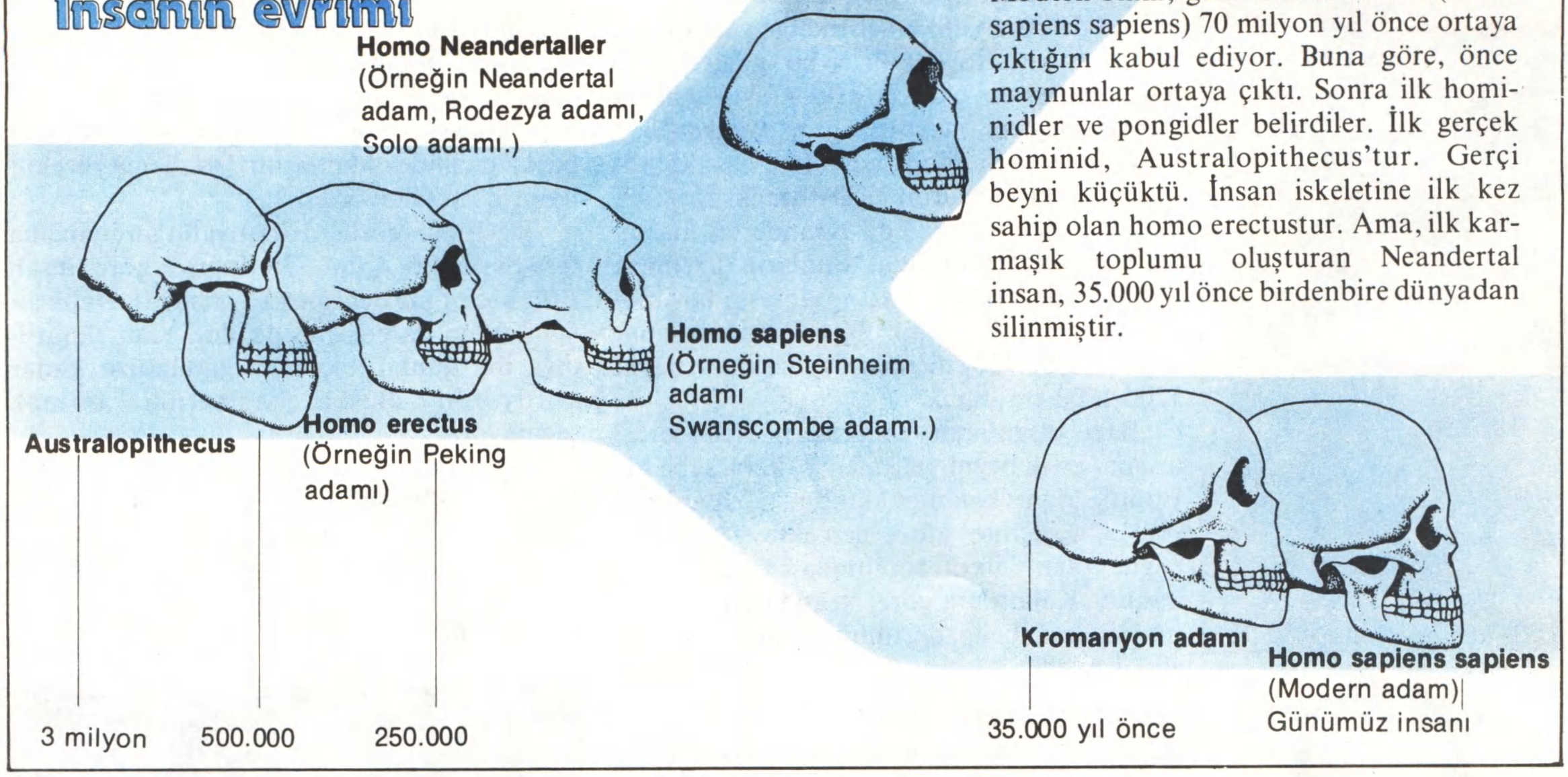

Modern bilim, günümüz insanının (homo sapiens sapiens) 70 milyon yıl önce ortaya çıktığını kabul ediyor. Buna göre, önce maymunlar ortaya çıktı. Sonra ilk hominidler ve pongidler belirdiler. İlk gerçek hominid, Australopithecus'tur. Gerçi beyni küçüktü. İnsan iskeletine ilk kez sahip olan homo erectustur. Ama, ilk karmaşık toplumu oluşturan Neandertal insan, 35.000 yıl önce birdenbire dünyadan silinmiştir.

Doğa Tarihi Müzesi'nde bir eski taş devri uzmanıydı.

Ona, 1908'de bulunan kemiklerle, bir Neandertal insan iskeletini ayrıntılarıyla yeniden oluşturma görevi verildi. Ne yazık ki, Boule bu işte birçok yanlışlar yaptı. Yanlışları yıllarca düzeltilmedi.

Boule, ayak kemiklerini yanlış yerleştirdi. Onun tasarımına göre, Neandertal insan bir maymun gibiydi. Ayaklarının yan yüzlerine basarak yürüyordu.

Yaptığı omurga, günümüz insanının dik durmasını sağlayan esneklikten yoksundu. İskeletin uyandırdığı etki, bir maymunla, ayaklarını sürüyerek yürüyen bir kambur insan arasındaydı.

Fizik yasalarına aykırı

1957'de Amerikalı İnsanbilim Uzmanı **William Strauss** ile İngiliz Anatomi Profesörü **A. J. Cave,** kemikleri yeniden incelediler. Bu, Boule'ün Neandertal insan iskeleti tartışmalarına yol açan kemiklerdi. Boule'ün olaya bütünüyle yanlış baktığını anladılar.

Boule, maymuna benzeyen abartılmış bir görünüş vermek için kemikleri yanlış yerleştirmişti. Ayrıca, onun eseri olan Neandertal insanın kıvrık dizleriyle kendini bırakmış duruşu da çok yanlıştı. Eğer, Boule'ün tasarımındaki Neandertal insan yaşadıysa, bütün fizik yasaları uyarınca, yüzüstü yere yuvarlanmış olmalıydı!

Maymundan vazgeçiliyor

Anatomi uzmanları, bir zamanlar yüzü biçimlendiren yumuşak dokuyu baştan tasarımladılar. Bu sırada bir ölçüde de sanat yeteneklerini kullanmak zorunda kaldılar.

Çünkü etin özelliklerinden biri de fosilleşmemektir. 19. yüzyıl İngiltere'sinin bilim adamları Neandertal insanı örneği olarak şempanzenin özelliklerinden yararlanmışlardı. Yaptıkları araştırmanın sonucunda, Strauss ile Cave'in tasarımladıkları kafatasında da buna benzeyen bir gerekçe vardır. Yüzünü, günümüz insanının yüzünden çok farklı yapmadılar.

Neandertal insan yaşama yeniden dönse, yıkansa, tıraş olsa, günümüze göre giyinerek New York metrosuna binse, birçok insandan daha çok dikkat çekmeyeceğinden kuşku duymadıklarını yazdılar.

Sonunda insan oldu

Strauss ile Cave, Neandertal insanın bütünüyle insan olduğunu ortaya koydular. Bu düşünceye varırken onun bütün özelliklerini göz önünde tuttular. İnsanbilim uzmanlarının birçoğu, artık Neandertal insanı, Homo Sapiens (Modern insan) sınıfına katmaktadır. En sonunda Neandertal insanı, neredeyse yüz yıl süren yanlış anlaşılmaktan kurtulmuş oldu. Artık insan sınıfına girdi.

Neandertal teknolojiye ve dinsel törenlere ilişkin buluntular bu görüşe ağırlık kazandırdı. Hemen hemen 40.000 yıl önce taştan araçlar yapmışlardı. Yöntemleri oldukça yeterliydi. Bu araçlardan çok sayıda üretmişlerdi. Ayrıca da şimdiye kadar benzer bulgularda rastlanılmayan bir özen göstermişlerdi.

Dünyaya yayılmışlardı...

Neandertal insanlar, dünya üzerine yayılmanın öncüsüydüler. Atalarına doğanın çok düşmanca davrandığı yerlere sızmayı başardılar. Avrupa tundrasında oturdular. Kongo Havzası'na kadar gittiler. Sovyetler Birliği'nin batısında bulunan ovalara yayıldılar. Giderek, Kuzey Afrika kıyılarının çölümsü yerlerinde yaşadılar.

Yaşamaları için elverişli yerler azaldıkça Neandertal insanlar kendilerine yeni olanak-

Neandertal insanın 60.000 yıllık kafatası. Günümüz Irak'ının kuzeyinde Shanidar mağarasında bulundu. Mağarada bulunan çiçek tozları, Neandertal insanların ölülerini çiçeklerle, törenlerle gömdükleri düşüncesini akla getirmektedir (üstte).

Shanidar mağarası. 1960'ta Columbia Üniversitesi'nden Ralph Rolecki burada Neandertal insana ait en önemli buluntuları elde etti (sağda).

35.000 yıl önce, tarih öncesi dönemde İngiltere' de Neandertal insan tarafından kullanılan çakmaktaşından kazıyıcı araç (altta).

lar sağladılar. Mağaraların olmadığı açık ovalarda kaba saba barınaklar yaptılar. Yapı gereci olarak körpe ağaçlarla hayvan postlarını kullandılar. İnsanlık tarihinde bunlar ilk evlerdir. Su kıtlığı ortaya çıktığında matara yerine devekuşu yumurtalarının kabuklarını kullandılar. Suların toplandığı yerlerden bunlarla su taşıdılar.

Mezardaki çiçek tozları

1960'ta Kuzey Irak'ta Shanidar mağarası bulundu. Burası, şimdiye kadar bulunanların içinde en dikkate değeridir. Amerika'da Columbia Üniversitesi'nden **Ralph Solecki,** 9 Neandertal insanın iskeletinden kalıntılar ortaya çıkardı. Bu iş için, 15 m derinliğe indi. 1500 tondan fazla toprak kazdı.

Solecki, alışılmış bir uygulama olarak, toprak örnekleri aldı. Fransa İnsan Müzesi'nde de inceletti. Sonuç çok şaşırtıcıydı. Mağarada daha önce hiç görülmediği kadar bol çiçek tozu vardı.

Bir tek sonuç olasıydı: Ölünün yakınlarınca mezara demet demet çiçekler bırakılmıştı. Bu, önemli bir buluştu. Hiçbir hayvanda bulunmayan dinsel inancı ve estetik düşünceyi belirtir.

Konuşamıyorlardı

Ama Neandertal insanın konuşmayı başardığı sanılmamaktadır. Birçok uzman, Neandertal insanın kafa biçiminden, ancak hayvana benzeyen homurtular çıkardığı görüşünü paylaşır. İleşitim eksikliği, onun gelişmesini kısıtlamış olmalıdır.

Yeryüzünden çekildiler

Bütün başarılarına rağmen, Neandertal insanı yeryüzünde uzun süre yaşayamadı. Her ne kadar yetersizse de, fosiller Neandertal insanın 37.000 yıl önce gizemli biçimde dünya üzerinden silindiğini gösterir.

Yerini yeni bir insan soyu olan Kromanyon'a bırakmıştır. Kromanyonlar zanaatçı, giderek de dilbilim uzmanıydılar. Bir insanbilimci, bu insanları günümüz insanının bir önceki aşaması olarak kabul eder.

Ne oldukları bilinmiyor

Neandertal insana ne olduğunu kimse bilmiyor. Birdenbire Kromanyon olarak mı geliştiler? Eğer böyleyse, bu ani değişmeye ne yol açtı? Yoksa, Kromanyonlar onların ülkelerine mi saldırdılar? Belki de onların yaşadıkları toprakları ele geçirdiler ve Neandertal insanları öldürdüler. Böylece, Neandertal insanı bilinen ilk soykırımın kurbanı oldu...

Kromanyonlarla karşılaşma

Bazı insanbilim uzmanları, şu görüşü öne sürerler: İki insan türü, ayrı ayrı, ama birbirine paralel gelişmiştir. Bunlar, Afrika'daki Neandertal insanla, Hindistan'daki Kromanyon'dur.

Aralarındaki ayrımlar değişik çevre koşullarına uyabilmelerinden gelir. Bu iki değişik insan türünün, 35.000 yıl önce Ortadoğu'da karşılaşmış olduklarını hesaplayanlar oldu.

Stan Gooch, "The Neanderthal Question " (Neandertal Sorunu) adlı kitabında, bu iki karşılaşmayı şöyle anlatıyor:

"Neandertal insanı, inanılmayacak kadar uzun boylu bir insan topluluğu gördü. Deneyimleri doğrultusunda bunları insan olarak kabul edemedi. Derileri beyazdı. Saçları alevlere benziyordu. Mavi gözleri vardı.

Bunlar, yeryüzüne konuk gelmiş Tanrılar olmalıydılar. Yere, ellerinin ve dizlerinin üzerine kapandı. Bu arada, onlara kendisine zarar vermemeleri için yalvardı."

Ama, Gooch, Kromanyon'un Neandertal insanı ortadan kaldırdığına inanmıyor. Onun teorisi, her iki insan türünün birbiriyle evlendiğidir. Ona göre bu evlilikten de günümüzün insanı doğdu. Bu görüş doğruysa, günümüz insanı melez bir ırktır. Neandertal insanla, Kromanyonların birleşmesinden türedi. Ayrıca da olağanüstü yeteneklerini, kalıtımsal özelliklerini bu eski birleşmeye borçludur.

Bugünkü insanla ilişkileri

Bugünkü insanlık, kalıtımsal oluşumda, Neandertal insandan bir parça taşıyabilir. Bu teoriyi daha ilginç bir duruma getiren, Neandertal insanlardan bazılarının soylarının tükenmesini, ya da başka ırklara karışmayı engellemeye çalışmış olmalarıdır.

Teoriye göre, Doğu Avrupa, Siberya, Mongol halklarından bazıları günümüze gelebilmiş, katışıksız Neandertal insanlardır. Bazı yabani insanların ve kıllı canavarların, günümüze gelebilmiş Neandertal insanların soyundan olmadığını kim bilebilir? Bu teoriler, dünyanın uygarlaşmış topluluklarında çok yaygındır...

Ölülerin dünyasından

Doğuştan kör olan insanlar hipnoz altındayken daha önceki yaşantılarında neler gördüklerini anlatıyorlar. Bazıları da hiç duymadıkları ya da okumadıkları yabancı dillerde konuşuyorlar. Acaba bütün bunlar insanların dünyaya tekrar tekrar geliyor olmasının kanıtı olabilir mi?

EĞER İNSANLAR gerçekten dünyaya birden fazla geliyorlarsa!.. En son geldiklerinde geçmiş yaşamlarından etkiler taşıyorlarsa!.. Bunu ortaya çıkarmanın bir yolu olmalı!

Bu alanda en çok hipnoz yöntemi kullanılıyor. Yani, denek özel bir uyku haline geçiriliyor.

Napolyon Savaşları sırasında Krallık Donanması'ndan iki savaş gemisi bir Fransız savaş gemisini kovalıyor. Graham Huxtable (sağda) Arnail Bloxham (solda) tarafından hipnoz altına alındığında bir topçu gemisinin tayfası olarak başına gelen benzer olayları anlatıyor.

Kaba bir denizci

İngiliz **Graham Huxtable,** İngiltere'nin Galler bölgesinde Swansea'de yaşıyordu. Sevimli ve nazik bir insandı. Hipnozcu **Arnold Bloxham**'ın karşılaştığı, olağanüstü bir olayın kahramanı oldu.

Hipnoz altındayken Napolyon Savaşları'na kadar geriye gitti. Krallık Donanması'nın bir topçu gemisinde tayfa oldu. Okuması yazması yoktu. Kuru kuru öksürdü, küfür etti. Kaba saba kahkahalar attı. Sesi artık boğuk çıkmaya başladı.

Nazik lehçesi, güneyli İngilizlerin köylü ağzına döndü. Eski gemici argosuyla konuştu. 18. yüzyılın sonunda kullanılan savaş gemilerinde sürdürülen yaşantı hakkında anlattıklarının doğruluğu, sonradan, denizcilik tarihi uzmanlarınca onaylandı.

Tarihi bilgiler veremiyor

Bu olay, araştırmacıların deneği uyutarak

geriye dönmesini sağladıkları sırada karşılaştıkları birçok soruna dikkatlerin çekilmesine yol açtı. O, geminin adını bile okuyamayan eğitimsiz bir gemiciydi. Bilgisiz olduğundan ağzından çıkan sözler pek anlaşılmıyor, onunla iletişim kurulamıyordu. Çünkü ufku yaşadığı çevreyle ve hizmet ettiği gemiyle sınırlıydı.

Kurduğu toplumsal ilişkileri, kendisine benzeyen, eğitilmemiş insanlardan öteye gitmiyordu. Bu nedenlerden de tarihçilerin istedikleri bilgileri verememesi kaçınılmazdı.

Ev kadınıyken metres...

Edna Greenan orta yaşlı bir ev kadınıydı. **Joe Keeton**, onu 80 saatten fazla hipnoz altında tuttu. O da araştırmacıya yukarıdakine benzeyen sorunlar çıkardı. Greenan hipnozdayken, **Nell Gwyn** (1650-1687) "olduğunda" direndi.

Nell Gwyn, okuma yazması olmayan bir sanatçı ve kral **II. Charles**'ın metresiydi. Greenan, aracılığından sağlanan bu bilgiler altı başlık altında sınıflandı.

1- Tarih açısından doğru. 2- Kesinkes yanlış. 3- Doğruluğu onaylanabilirse, büyük tarihsel olaylar hakkında taze bilgi. 4- Yarı yarıya doğru. 5- Bazı iddialar. 6- Dönemin önemsiz konuşmaları ve dedikoduları.

Olay araştırıldı. Çünkü Nell Gwyn ünlü biriydi. Hakkında çok şey yazılmıştı. Bu nedenle Greenan'ın bilinçaltında ya da bilinçli olarak onun kişiliğine büründüğü ileri sürülebilirdi.

Şüphecilere karşı

Şüpheci insanlar geriye dönüş yapan deneklerin anlattıklarının, "daha önceki yaşantı" dönemindeki olayların tarih bakımından doğru olmasını isterler. Bunlar geçen yüzyıllarda yaşamış sıradan insanları basitliklerinden, saflıklarından, genel bilgilerinin yetersizliğinden ötürü âdeta kınarlar.

Oysa bugün de otobüs kuyruklarında ya da alışveriş merkezlerinde geçen konuşmalar dinlense, insanların büyük çoğunluğunun nasıl yanlış ve eksik bilgilerle donatılmış olduğu görülür.

Doğuştan körlerin durumu

Hipnozla geriye dönüş olaylarının yeniden dünyaya gelişi "kanıtladığı" ileri sürülüyor. Öyleyse bu iddiayı doğrulayacak kanıtı nerede bulabiliriz? İleri sürülen kanıtlardan biri, doğuştan görmeyen kişilerin geriye dönüş olaylarıdır.

Bu kişiler daha önceki yaşantılarında görebildiklerini açıkça söylerler. Hipnoz altındayken yaşadıkları olayları, deneyimlerini, gören bir kişi gibi anlatabilirler.

Görmeyen kişiler, geri dönüşleri sırasında, olayları görüyorlarmış gibi anlattılar. Kuşkusuz, kullandıkları kelimeler, yalnızca bir konuşma tarzı olarak da yorumlanabilir. "Görüyorum" derken "anlıyorum" demek istemiş olabilirler. Ayrıca da, kimi denekler, dirsekleriyle ya da başka organlarıyla "görebilirler." Bu durumda, çeşitli yollarla algıladıkları bir nesneyi anlatabilirler. Ya da onlarda bu "görme" olayı, bizim henüz saptayamadığımız normal ötesi bir yetenek biçimi olabilir.

Nell Gwyn (altta) 17. yüzyılın sonunda II. Charles'ın sarayında yaşıyordu. Üç yüz yıl sonra, Edna Greenan (üstte) , Joe Keeton tarafından uyutulduğunda daha önceki yaşantısının ilginç öyküsünü anlattı. Daha önceki yaşantısında II. Charles'ın metresi Nell Gwyn'den başkası değildi.

Görüleni ayırt etme

Görmeyen denekler görüntüsel düşler kurmuyorlardı. Daha önceki yaşantılarını renkli veya renksiz olarak görüyorlardı. Gören insanlar gibi, "görülen" nesneyle "hissedilen" nesneyi ayırt ediyorlardı.

Ancak, görmeyenler, nesneleri görmekte, görenlerden daha çok çaba harcıyorlardı. Gene de görüyorlarmış gibi kesinlikle konuşuyorlardı. Birkaç kez "daha önceki yaşantılarının" aynısına döndüklerinde çevreleri de aynı kalıyordu ve bu çevreyi daha ayrıntılı anlatıyorlardı. Bu olay, deneysel koşullar altında yinelenebiliyordu. Yeniden dünyaya gelişin en iyi kanıtıydı.

Bilmediği dili konuşanlar

Bazı denekler hipnoz altındayken şimdiki yaşamlarında hiç bilmedikleri yabancı bir dili konuşabiliyorlar.

Dr. Ian Stevenson, T.E.'nin olayını şöyle anlatıyor:

"T.E., 37 yaşında bir Amerikalıydı. Ruhsal bakımdan rahatsızdı. Doktor olan kocası tarafından iyileştirilme amacıyla hipnoza alındı. Hipnoz altındayken daha önceki yaşantısına geri döndü. **Jensen Jacoby** *oldu.*

Boğuk bir erkek sesiyle kötü bir İngilizce ve İsveççe konuşmaya başladı. Jacoby bir köylüydü. Birkaç yüz yıl önce İsveç'te ya da Amerika' da Philadelphia'da yaşamış gibiydi.

Yedisi İsveç dilini bilen 8 bilim adamı T.E.' yi ve banda alınmış sesini incelediler. Geçmişi hakkında titiz araştırmalar yaptılar. T.E.'nin geçmişinde ne İsveççe öğrenecek ne de İsveççe bilen birisiyle ilişki kuracak kadar zamanı olmamıştı. Bu olayı doğrulamak zorunda kaldılar."

Almanca konuşan Amerikalı

Dr. Stevenson'un incelediği başka bir olay da Amerikalı **Dolores Jay**'di. Kocası **Carroll Jay** tarafından 1970 Mayıs'ında hipnoza alındı. Dolores, daha önceki yaşantısına geri döndü. **Gretchen** adında bir Alman oldu. Dr. Stevenson'un İngilizce sorularını Almanca yanıtladı. 1971-1972 yıllarında bu denek üzerinde 22 inceleme yapıldı. Dr. Stevenson 3 Alman uzmanın yanında Gretchen'le Almanca konuştu...

Bilgiler veriyor

Gretchen, Stevenson ile 2 Almana, doğru cevaplar verdi. Ama üçüncü Almanı o kadar iyi cevaplayamadı. Soyadının **Gottlieb** olduğunu söyledi. Babası **Hermann,** Eberswalde Belediye Başkanı'ydı. Annesi ölmüştü.

En yakın arkadaşının soyadı **Schilder**'di. O dönemde yaşayan siyasal önderlerin ve devletin ileri gelenlerinin adlarını veremedi. Gretchen, Roma kilisesine bağlı bir Katolikti. **Papa XIII. Leon**'un adını söyledi.

O dönemde Alman Katoliklerine karşı alınmış baskıcı önlemleri hatırladı. Gretchen 16 yaşında ölmüştü.

Almancası incelendi

Bayan Dolores Jay'in kullandığı Almanca sözcükler tek tek incelendi. Bunların toplamı 237'ydi. 120'si bugünkü Almancadan öncesine aitti. Gretchen, bazı eski sözcükler kullanmakla birlikte, günümüz Almancasını da konuşuyordu.

Sözcükleri genelde kusursuzca söylüyordu. Kimi kez büyük yanlışlar yapıyordu. Bazen de dilbilgisi yanlışları vardı.

1971 Nisan'ında 38 doğru sözcük yazdı. Dolores ne Almanca çalışmış ne de Almanca öğretilen bir okula gitmişti. Almanca bilen insanlarla da ilişkisi olmamıştı. Ayrıca, bir de yalan makinesinin karşısında konuştu. Makine onun doğru söylediğini tespit etti.

Düşünde de görmüştü

Gretchen, hipnoz altında ortaya çıkmadan, bir yıldan daha kısa bir süre önce Dolores'in düşüne girmişti. 1971 ve 1972'de Dolores karabasanlar gördü.

Evet Gretchen'nin varlığını duydu. Bütün bunlar Gretchen'in ona göründüğü sanısıyla sonuçlandı. Onun böyle görünmesi genel bir zorlama duygusuyla birleşti. Sonunda Bayan Dolores hipnoz altına girmekten vazgeçti.

Bayan A.P. olayı

Başka bir olay da kendiliğinden oluştu. Bunda da geçmiş yaşantıya dönme ve bilinmeyen bir yabancı dili konuşma özelliği var. Gene Dr. Stevenson ile arkadaşı **Dr. Satwant Parsricha** tarafından incelendi. Bu olayın bir özelliği de hipnoz altında oluşmaması.

Amerikalı Bayan **A.P.** annesiyle birlikte, Hindistan'da Maharashtra'da Nagpur'da oturuyordu. Bayan A.P. ve ailesi hep burada yaşamışlardı. Biraz Hinduca ve İngilizceyle birlikte Marathi dili konuşuyorlardı. Ayrıca Sanskritçe de öğrenmişti.

Üniversite de okuduğu yıllardaysa Bengal yazısını okuyabilmek için topu topu birkaç ders almıştı. Babasının Bengalli arkadaşları vardı. Ancak, onlarla hiç Bengalce konuşmamıştı.

Bayan A.P. ele geçiriliyor

1974'ten 1978'e kadar **Sharada** adıyla bilinen bir kişilik ara sıra A.P.'yi ele geçirdi. Yaklaşık otuz kez oluşan bu "ele geçirme" dönemi bir günden yedi haftaya kadar değişiyordu.

Bu dönemde, A.P., Marathi dili konuşamıyordu. Çok iyi Bengalce konuşmaya başlıyordu.

Sharada, Bayan A.P.'yi yavaş yavaş eline geçirmişti. Eline geçirmesi kimi kez saatler boyu sürerdi. Özellikle Ay'ın büyümesinin ve küçülmesinin sekizinci gününde ortaya çıkardı.

Dolores Jay'ın daha önceki yaşantısında 19. yüzyılda Almanya'da yaşamış, Roma Katolik kilisesine bağlı bir kız olduğunu anlattığı sırada adını doğru olarak verdiği Papa XIII. Leon (üstte).

1970 dolaylarında Hintli bir üniversite öğretmeni, Bengalli bir kızın ruhu tarafından ele geçirildi. Yalnızca 19. yüzyılın başında yaşayan Bengalli kadınlar gibi giyinmekle kalmayarak (üstte) Bengal dilini de çok iyi konuştu.

Sharada'nın özellikleri

Sharada (yani Bayan A.P.'nin içinde ortaya çıkan kişilik) giyinişi, davranışı ve konuşmasıyla 19. yüzyılın başında yaşamış, Bengalli evli bir kadın gibiydi. Bengallilerin o dönemde konuştukları dili konuşuyordu.

Günümüzün Bengal dili, yüzde yirmi kadar İngilizceden türemiş sözcük içerir. Ancak, Sharada bu sözcükleri kullanmıyordu. Modern buluşlar ve teknoloji hakkında da bilgisi yoktu.

Günlerini eve kapanarak geçiriyordu. Kendini yalnızca dinsel etkinliklere ve şarkı söylemeye veriyordu. Sharada, Bengal yemeklerini yeğliyordu. Bu konuda olağanüstü bilgisi de vardı.

Bengal'in küçük kasabalarını, köylerini ve ırmaklarını yakından tanıyordu. Ait olduğu aileyi ayrıntılarıyla anlatıyordu. Şimdiki oymak başkanlarının soyu altı kişiydi. Sharada, teker teker adlarını sayıyordu.

Bu ayrıntılardan, onun 1810-1830 yılları arasında yaşadığı, yılan sokmasından zehirlenerek öldüğü saptandı. Sharada, yılan soktuktan sonra "bayıldığını" hatırlıyordu. Ancak, Bengal'in 1200 kilometre batısında bulunan Nagpur'a nasıl geldiğini açıklayamıyordu.

Sahip olunmanın farkı

Bir kişiliğin başka bir kimsenin kişiliğini ele geçirdiği bütün olaylar, yeniden dünyaya gelme ya da sahip olunmayla açıklanır. "Gerçek yeniden dünyaya gelme" ile "sahip olunma" olayları farklıdır. Gerçek yeniden dünyaya gelme olarak tanımlanan olayda kişi, daha önceki yaşantısını hatırlar. Öte yandan da şimdiki yaşantısının bilincindedir. Bu, insanın yaşantısındaki geçmiş olayları hatırlamasına benzer:

"Şimdi 6 yaşındayım. Geçen yıl kutlanan beşinci yaşgünümü hatırlıyorum. Ve on yıl önceki yetişkinliğimi de hatırlıyorum..." gibi.

"Sahip olunmuş" kişi, o andaki kimliğinin dışında, başka bir kimliğinin de bulunduğunun bilincinde değildir. "Ele geçirilmediği" zamanlar kendisi olur. Ele geçirildiğindeyse kişiliğine sahip olunur. Bu iki kişiliği birbirinden farklıdır.

Ancak, sahip olunmuş kişinin de anıları vardır. Bunlar, kendisini ele geçiren kişiliğin anılarıdır. Gerçek olayların ve durumların hatırlanması biçiminde ortaya çıkarlar. Bu olaylar ve durumlar hakkında nasıl bilgi edinildiğiyse bir sırdır. Hiç değilse şimdilik...

Uzaylılar Dünya'da

Birçok kişi, uçandairelerle birlikte birtakım akıllı yaratıkları da gördüğünü iddia ediyor. Gözlemler arasında benzerlikler olduğu gibi, çok büyük ayrılıklar da var. Aşağıdaki yazıda bu garip karşılaşmaların bir kısmı ele alınıyor.

AMERİKALI PİLOT **Kenneth Arnold**'un 1947 yılındaki gözleminden (Bkz. sayfa 12) bu yana, uçandaireler hemen bütün dünyada gündemdeler. Gerçekten de bu olay, uçandairelere yönelik çağdaş ilginin başlangıcı oldu.

Bu cisimlerin yüksek hızından, manevra kabiliyetlerinden, ani yok oluşlarından söz eden sayısız gözlemci var. İnsan, bir uçandaire görmemiş olsa bile bu konu üzerinde düşünüyor.

Bu araçların hareketleri üstün bir teknoloji ve denetimi gerektirdiğinden, akla hemen şu soru geliyor. Denetim, kimin ya da neyin elinde?..

Bilgilerin derlenmesi

Görünen o ki, bütün ülkelerin resmi makamları gerçeği öğrenmede pek istekli değiller. Fakat işin başlangıcında böyle değildi.

Olaylar süreklilik kazandığında, Amerikan Hava Kuvvetleri, Mavi Kitap Projesi adıyla bir araştırma birimi kurdu. Havada görülen ve Dünya'ya inen araçlar hakkında anlatılanların çoğu 1952'ye kadar bu proje tarafından dosyalandı.

Projeyi yöneten Albay **Edward Ruppelt**, "**Uçandaire Raporu**" adlı kitabında anlatılan olayların çok oluşundan nasıl bunaldıklarını anlatır. Öyle ki, adamları iş yapabilmek için gelen raporların bir kısmına kulak asmaz olmuşlar...

31 Temmuz 1952'de İtalya'nın Bernina Dağları. Yere inmiş olduğu söylenen bir uçandairenin sol tarafında ayakta duranın bir insanımsı olduğu ileri sürülüyor (üstte).

Bu tartışmalı resimde görülenin, bir uçandairenin mürettebatına dahil olduğu ve ölü olarak bulunduğu söyleniyor. Söz konusu uçandaire, 1950 yılında Mexico City yakınlarına düşmüştü. İncelenmek üzere Almanya'ya gönderilen yaratıktan ise bir daha haber alınamadı (küçük fotoğraf).

Sivil araştırmacıların katkısı

Neyse ki, merak duyguları, yöneticilerin aldırmazlığına üstün gelen birileri hep çıkar. İşte bu duyguları dinmek bilmeyen sivil araştırmacılar, gruplar oluşturdular. Kaynakları yettiğince dünyanın her tarafından bilgi topladılar.

Bunların arasında, şimdi Amerika'da yaşayan **Jacques Vallée** ve **Aimé Michel, Coral-Jim Lorenzer** başta gelir. Arizona'daki Hava Yolları Araştırma Derneği (APRO), Washington'daki Ulusal Hava Yolları Araştırma Komitesi (NICAP) ve İngiltere'deki uçandaire dergisinin de uçandaire olaylarının derlenip toparlanmasında katkıları büyüktür.

İnsanımsılar

Bu tecrübeli araştırmacılar, etkileyici miktarda kanıt topladılar. Kanıtlar, uçandaire sorunuyla birlikte başka bir sorunu daha ortaya çıkardı. O da, eğer varsa, bu cisimlerin içinde bulunanların kimliğidir.

"Pilotların" biçimleri, boyları, görünüşleri, davranışları ile ilgili çok şaşırtıcı bilgiler veriliyor. Binlerce rapordan, yaratıkların amaç ve mizaçlarına dair tutarlı bir görüntü çıkmıyor.

Bu insanımsıların hareketleri, dünyadaki davranış düzenine uymadığı gibi, bir uçandaire olmadan da görüldükleri olabiliyor. Uçandaireler ve onları kullananlar 1947-1952 arasında yoğun bir tartışmanın konusu oldular. Dünyanın değişik yerlerinde insana benzediği ileri sürülen yaratıkların görüldüğü gözlendi. Bunlar ya uçandairelerin içinde ya da yakınındaydılar.

Brezilya: 1947

İnsanımsılarla karşılaşılan bir olay 23 Temmuz 1947'de, Brezilya'nın Sao Paulo eyaletinde, Bauru'da meydana geldi. Kenneth Arnold'un tanık olduğu karşılaşmayla arasında bir aydan az bir süre var. Araştırmacı **Jose Higgins** ve birkaç arkadaşı kıvrık bacakları ile yeryüzüne konan büyük bir metal daire gördüler.

Arkadaşları kaçtığı halde Higgins yerinde kaldı. Sonra da kendini 2 metre 10 santim boyunda üç yaratıkla yüz yüze buldu. Hepsi-

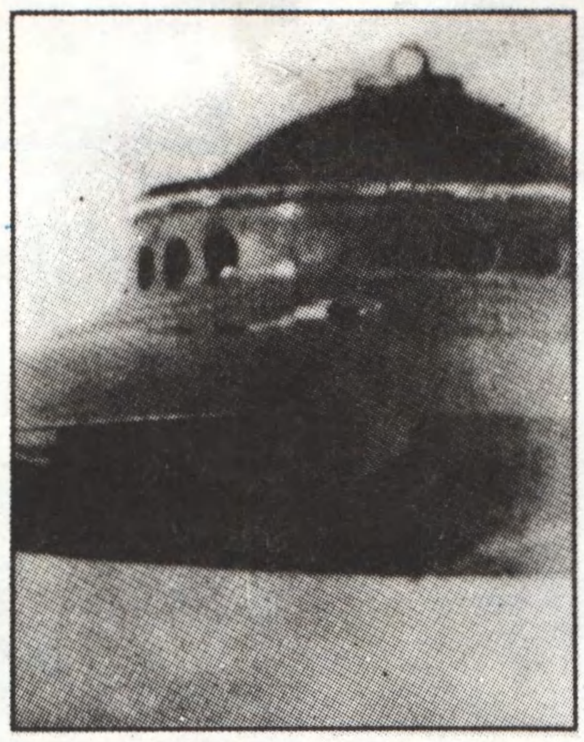

Bunun bir "Venüs keşif gemisi" olduğu söyleniyor. Fotoğrafı George Adamski 13 Aralık 1952'de, California, Palomar Gardens'ta çekti (üstte).

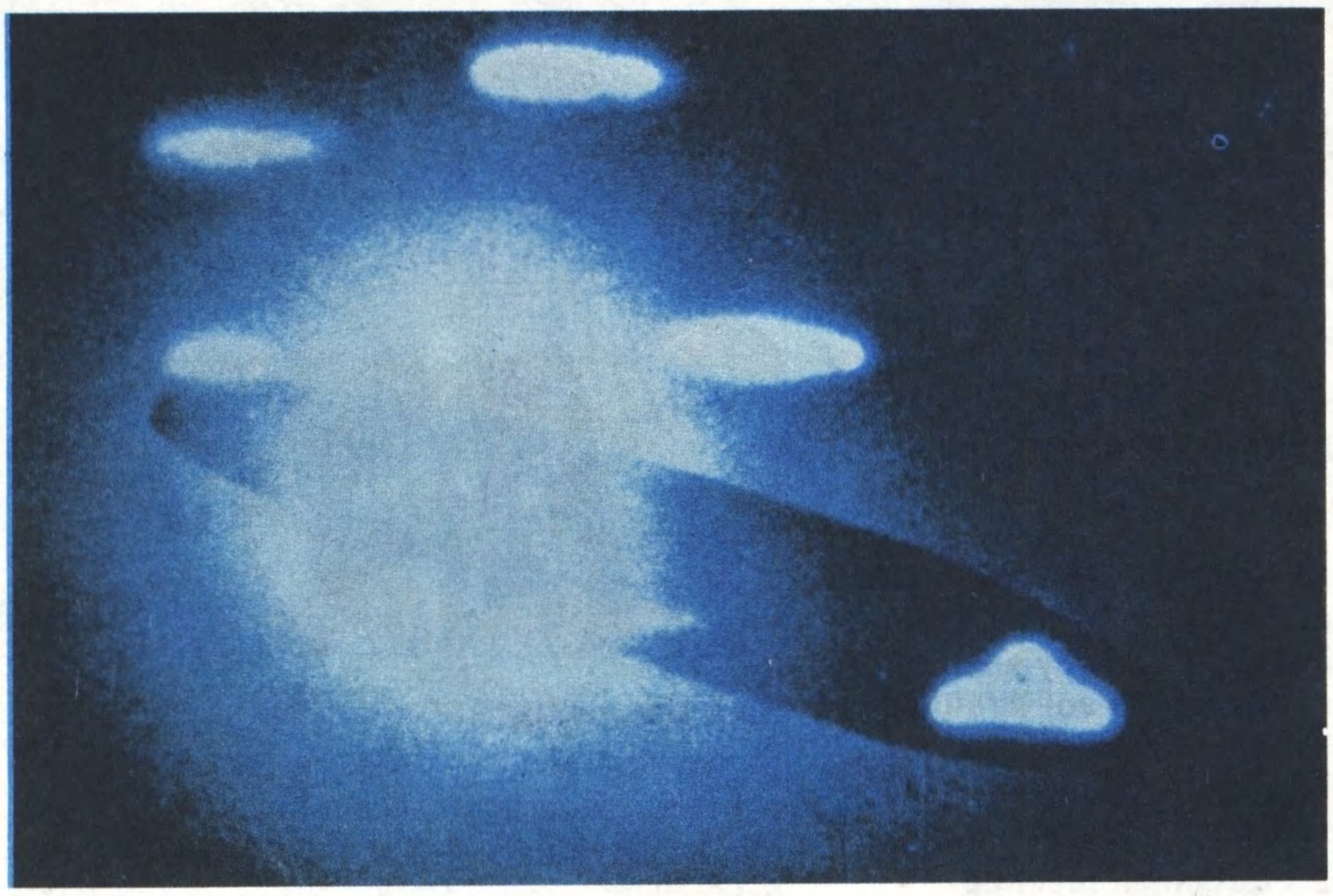

nin üzerinde saydam giysiler, sırtlarında metal kutular vardı. Yaratıklardan biri bir tüp çıkarıp Higgins'i yakalamak ister gibi davrandı. Ama Higgins yana çekildi. Yaratığın kendisini güneş ışığında izlemekten çekindiğini gördü.

Adamski'nin fotoğrafını çektiği "gezegenlerarası taşıyıcı" ve altı "keşif gemisi" (üstte).

Tartışmalı uçandaire fotoğraflarını çektiği15 cm'lik teleskobuyla görülen George Adamski (altta).

Atlayıp zıplıyorlar...

Higgins'in anlattıklarına göre yaratıkların iri, çıplak kafaları vardı. Büyük ve yuvarlak gözlere, kaşsız ve sakalsız yüzlere, uzun bacaklara sahiptiler. Atlıyor, zıplıyor, iri kaya parçalarını yerden alıp havaya atıyorlardı.

Ayrıca yerde delikler açıyor, sanki gezegenlerin güneş çevresindeki durumlarını göstermeye çalışıyorlardı. Gezegenlerden yedincisini özellikle işaret ediyorlardı. Bu yedinci gezegen Uranus olabilir miydi?..

Yaratıklar daha sonra araçlarına girdiler, ıslığa benzer büyük bir gürültüyle uzaklaştılar. Higgins'in daha sonra anlattıkları Brezilya'da iki gazetede yayınlandı.

Bu kez İtalya'da

Bundan üç hafta sonra 14 Ağustos 1947'de, İtalya'nın kuzeydoğusunda, Friuli iline bağlı Carni'de, Villa Santina yakınlarında, Prof. **Johannis** adında bir uzman, dağlarda dolaşıyordu.

Profesör birden kayalar arasındaki bir yarık içinde kırmızı, metal bir daire gördü. İyice görebilmek için ağaçlar arasından çıktı. İşte o anda, cüceye benzeyen iki yaratığın kendisini izlediğini fark etti.

Ufak adımlarla yürüyor, elleri iki yanda, kafaları hareketsiz duruyorlardı. Yaklaştıklarında Johannis'in gücü tükendi, âdeta felç olmuştu.

Bir metreden kısa olan yaratıklar yakası ve kemeri kırmızı, ışık geçiren cinsten mavi elbiseler giyiyorlardı. Tanığa göre saçları yoktu. Ama tariften yüzlerinin "bayağı yeşil" olduğu çıkıyordu.

Burunları düz, gözleri iri, yuvarlak ve çıkıntılıydı. Ağız yerinde balığınki gibi açılıp kapanan yarıklar vardı.

Gittiler

Dediğine göre Johannis, içgüdüyle onlara seslendi. Elindeki kazmayı salladı. Bunun üzerine, cücelerden biri elini beline götürdü. Kemerin orta yerinden bir miktar duman püskürttü.

Kazması elinden uçtuğu gibi, Johannis de dümdüz yere uzandı. Havalanan daire, panik içindeki profesörün tepesinde bir iki dolandı. Sonra birden sarsılır gibi olup gözden kayboldu.

İki ufak yaratık

Başka bir olay, 19 Ağustos 1949'da Amerika'da California Death Valley'de oldu. İki madenci, bir uçandairenin zor durumda yere indiğini gördüler. İçeriden çıkan iki ufak yaratığı izlediler. Sonra da onları kum tepecikleri arasında kaybettiler. Geriye döndüklerinde daire şeklinde cisim çoktan gitmişti.

Dört yaratık

Bir olay da Arjantin'den. 18 Mart 1950'de **Wilfredo Arévalo** adındaki çiftçi, alüminyum bir dairenin yere konduğunu görüyor. Başka bir tanesi de tepesinde dönüyor.

Yere konan cismin yeşile çalan mavi renkte bir buharla sarıldığını fark ediyor. Tam ortasında içi görünen bir kabin var. Arévalo, kabinde dört tane uzun boylu, yapılı ve sanki selofandan yapılmış gibi giysiler giymiş adamlar da görüyor.

Yaydıkları ışınla çiftçinin gözünü kamaştırıyorlar. Yerdeki cisim daha parlak bir mavi renge bürünüyor. Tabanından alevler çıkmaya başlıyor ve yerden yükseliyor. Daha sonra iki cisim, Şili sınırına doğru uçup gidiyor.

Resmi makamlar ilgisiz

Bütün bu anlatılanlar, araştırmalar için ilginç malzeme oluşturuyor. Ama görünürde ciddi bir istila tehlikesi yok. Bu yaratıkların gelip

de *"Bizi liderinize götürün"* diyebilecekleri, şimdilik akla gelmiyor.

Resmi makamlar bu olaylarla ilgili anlatılanları dinlemekte isteksiz davranıyorlar. Ellerinde yığınlarca rapor bulunduğunu söylüyorlar.

Adamski ortaya çıkıyor

Oysa 1953'te, en inanmaz araştırmacıları bile şaşırtan bir olay oldu. O sene, **George Adamski** ortaya çıktı. Bu çıkış, **Desmond Leslie** ile birlikte yazdığı **"Uçandaireler İndi"** kitabı yüzündendi.

Bu tartışmalı kitapta Adamski, bir uçandairedeki yaratıkla konuştuğunu ileri sürüyordu. Hatta onun fotoğraflarını bile çekmişti. Kitap birden liste başı oldu. İlk araştırmacıların sağlayamadığı ilgiyi uyandırdı. Uçandairelerle ilgilenenlerin sayısı hızla arttı.

George Adamski (1891-1965), Amerikalı amatör bir gökbilimciydi. California, Palomar Gardens'taki evinde, yansımalı teleskoplarıyla gözlemler yapıyordu. Uçandaire raporlarıyla aşırı bir şekilde ilgileniyordu. Sık sık uçandaireler gördüğünü, teleskopla fotoğraflarını çektiğini ileri sürüyordu.

5 Mart 1951'de, çevresinde keşif gemileri görülen dev puro şeklindeki büyük bir cismi tespit etti. 1 Mayıs 1952'de, yine dev puro şeklinde başka bir uçandaire ana gemisinin fotoğrafını çekti.

Nihayet 20 Kasım 1952'de, ufak bir grupla yola çıktı. Gittikleri yer Arizona'da Parker yolunun yakınındaydı. Yolculuğun amacı, uçandaireleri araştırıp fotoğraflarını çekmekti.

Adamski ve Venüslü

15 santimetrelik, taşınabilir teleskop da yanlarındaydı. Adamski'nin anlattıklarına bakılırsa amaçlarına ulaştılar. Anlattığına göre, tepelerin arasına inen bir cisim gördüler. Uzak mesafeden bu cismin fotoğrafını çektiler.

Albay Edward J. Ruppelt, birçokları tarafından eleştirilen Mavi Kitap Projesi'nin yönetim şefi (en üstte).

Aimé Michel, ünlü Fransız uçandaire araştırmacısı (üstte ortada).

Binbaşı Donald E. Keyhoe, merkezi Washington'da bulunan Ulusal Hava Olayları Araştırma Komitesi (NICAP) başkanı (üstte).

Brezilya'da José Higgins ve İtalya'da Prof. Johannis'in 1947'de anlattıklarına dayanarak ressamların çizdiği insanımsılar (solda ve üstte sağda).

Sonra, "birisi" göründü ve Adamski'ye yaklaştı. Yabancının boyu 1.70 m kadardı. Kayak giysisine benzer bir giysi vardı üzerinde. Uzun saçları omuzlarına kadar iniyordu. Dostane bir havası vardı. Adamski'nin söylediğine göre, telepati yoluyla birçok konuda anlaşabildiler. Ziyaretçi, Venüs'ten geldiğini özellikle belirtiyordu.

O an, yabancının "keşif gemisi" göründü. Adamski'nin gezinti önerisini geri çeviren "Venüslü" ayrıldı. Hatta giderken Adamski'nin kullandığı çekim ayaklarından birini de götürdü. Venüslünün kumda ayak izleri kaldı. Gruptakilerden biri hemen alçı hazırlayarak bu izlerin kalıbını çıkarttı.

Adamski Ay'da

Adamski'nin hikâyesinin gerisi şöyle: 13 Aralık 1952'de Venüslü Dünya'ya geri dönüyor. Adamski'nin çekim ayaklarını da geri getiriyor. Adamski, işte bu geliş sırasında uçandairenin yakın fotoğraflarını çekebilmiş.

Gerçek nerede?

Adamski'nin doğru söyleyip söylemediği bilinmiyor. Dünya'yı karıştırmak isteyen kimi yaratıklar tarafından kandırılıyor olabilir. Belki de Adamski'nin hikâyesinin bir kısmı gerçekti.

Şurasına burasına yaptığı eklemelerle iş çığrından çıktı. Bu arada, insanımsıların ziyaretlerine dair anlatılanların sayısı her sene daha artıyor. Sürekli ilgi çekici bilgiler toplanıyor. Bunlardan gerçeğe ulaşıp ulaşılamayacağı şimdilik belli değil...

Uçandaire Fotoğrafları

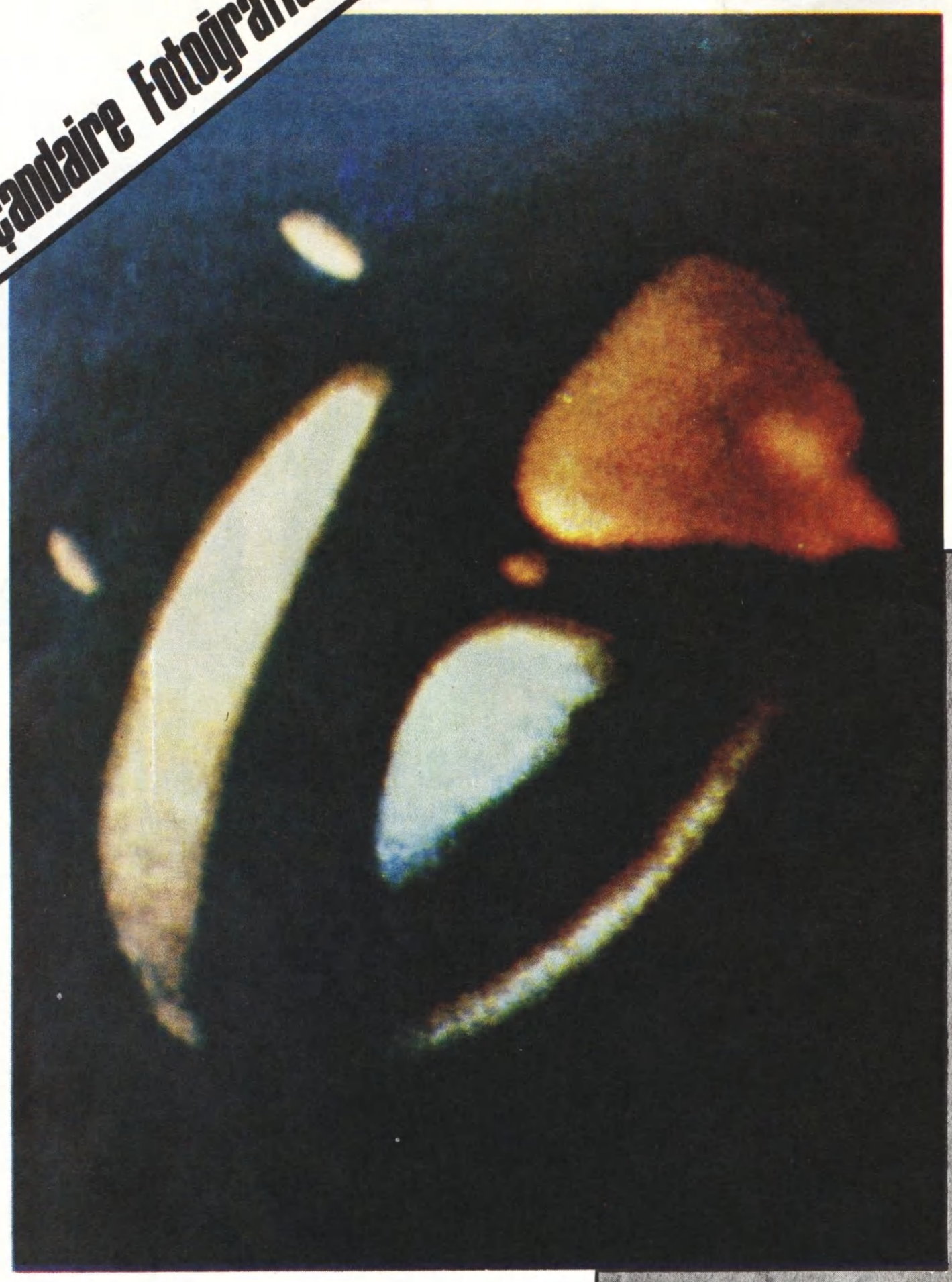

(Solda) Bu fotoğraf, 2 Ağustos 1965 gecesi, Amerika'da 14 yaşında gazete satan Tulsa-Oklahomalı bir çocuk tarafından çekildi. Uçandaire fotoğrafları arasında önemli bir yere sahip. Çünkü, sadece bir ışık yığını görünümünde değil. Aynı zamanda belirgin hatları var. Bu görüntü çok kişi tarafından izlendi. Uçandaireleri araştıran Condon Komitesi, fotoğrafın büyük bir cisme ait olduğunu, parlak kısımlar arasındaki karanlık bölümlerin, ne gökyüzü, ne de boşluk olmadığını kanıtladı. Ground Saucer Watch (Uçandaire Yer Gözlemi) adlı uçandaire araştırma kuruluşu ise, bu fotoğrafı uçandairelerin varlığı ile ilgili kuvvetli bir delil olarak kabul eder.

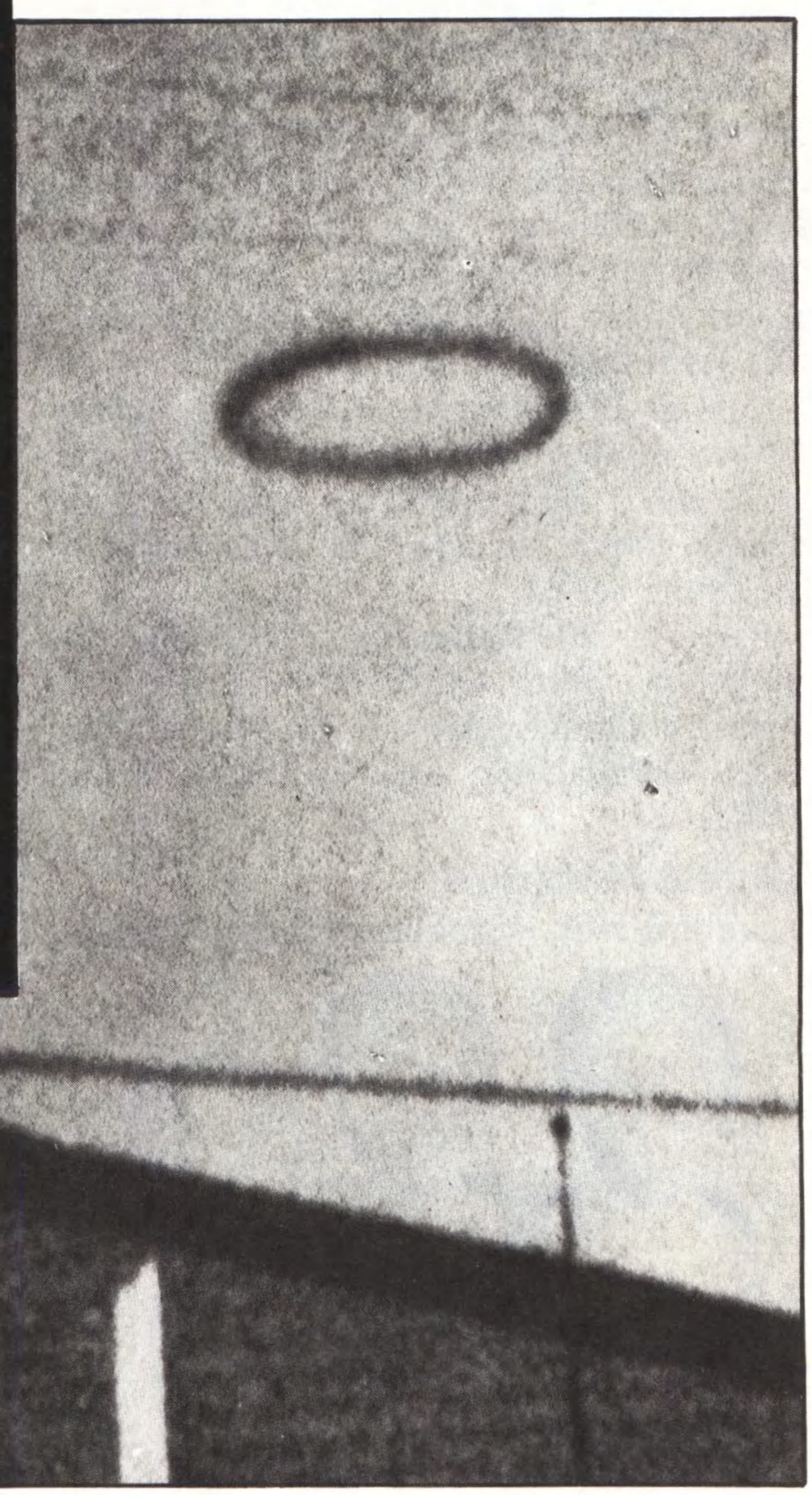

(Sağda) Amerika'nın Virginia eyaletinde Fort Belvoir kentinin de bir uçandaire gözlemi var. 1957 yılının Eylül ayında, bir sabah 09.00 sularında, gökyüzünde, yüzük halkası şeklinde, ne olduğu belli olmayan bir görüntü belirdi. Çapı 18 m kadardı. Yavaş yavaş siyah duman haline gelerek kayboldu. Condon Komitesi, görülenin Fort Belvoir'de o tarihlerde yapılan atom bombası deney gösterisi olduğunu açıkladı.

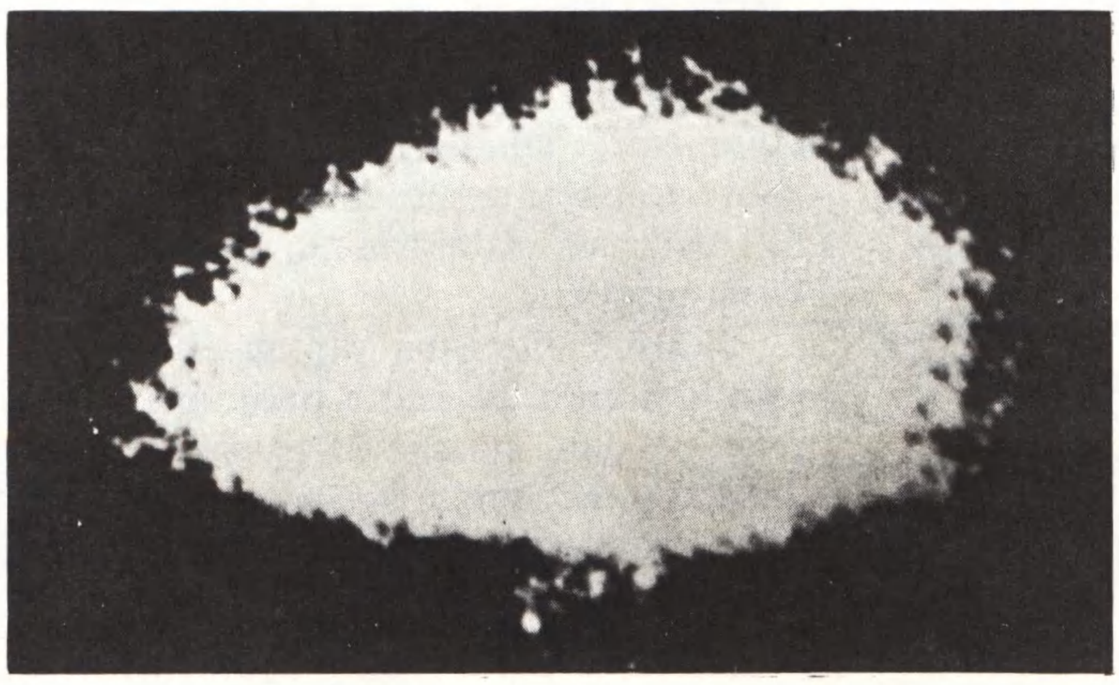

(Solda) 29 Temmuz 1952'de yine Amerika'da, Florida Miami'de, **Mr. Mayher** tarafından çekilen filmin bir karesi. Bilgisayar teknikleri ile fotoğrafı analize eden Ground Saucer Watch kuruluşu, görüntünün gerçek bir uçandaire olabileceğine karar verdi. Cisim, 9-12 m uzunluğundaydı. Gördüğünün ne olduğunu çözemeyen Mr. Mayher, filmini araştırma için Amerikan Hava Kuvvetleri'ne verdi. Film, bir daha Mr. Mayher'e geri verilmedi. Çok kişi bu olayı, Amerikan hükümetinin, uçandairelerin varlığını ispat edecek her belgeyi hasıraltı yapan tutumu olarak değerlendirdi. Fakat Mr. Mayher, filmi vermeden önce, birkaç karesini saklamıştı. Bu gördüğünüz o karelerdendir.

(Üstte) Venezüella'da 1963' te Barcelona ile Maiquetia arasında uçuşu sırasında bir uçağın penceresinden görülen uçandaire. Uçağın yerdeki gölgesine yakın yerde görülen uçandairenin gölgesi, cismin bir kütlesi olduğunu gösteriyor.

(Sağda) Bu fotoğraftaki cismin Ground Saucer Watch tarafından gerçek bir uçandaire olduğu tasdik edildi. 8 Mayıs 1966 öğleden sonrası, Brezilya'da Ipameri'de tatilini geçirmekte olan bir havayolları müdürü James Pfeiffer tarafından çekildi. Cisim birçok kişi tarafından görüldü. Ground Saucer Watch'un bilgisayar analizi, cismin kameradan 400 metre uzaklıkta, yerden 50-70 metre yüksekliğinde olduğunu tespit etti. Görenler, önce çok yüksek ve tiz, sonra alçak ve vınlayan bir ses işittiler. Cisim nehri geçerken nehir kenarındaki ağaçlara sürtünüp geçti ve kayboldu. O civarda kırılmış dal parçaları vardı.

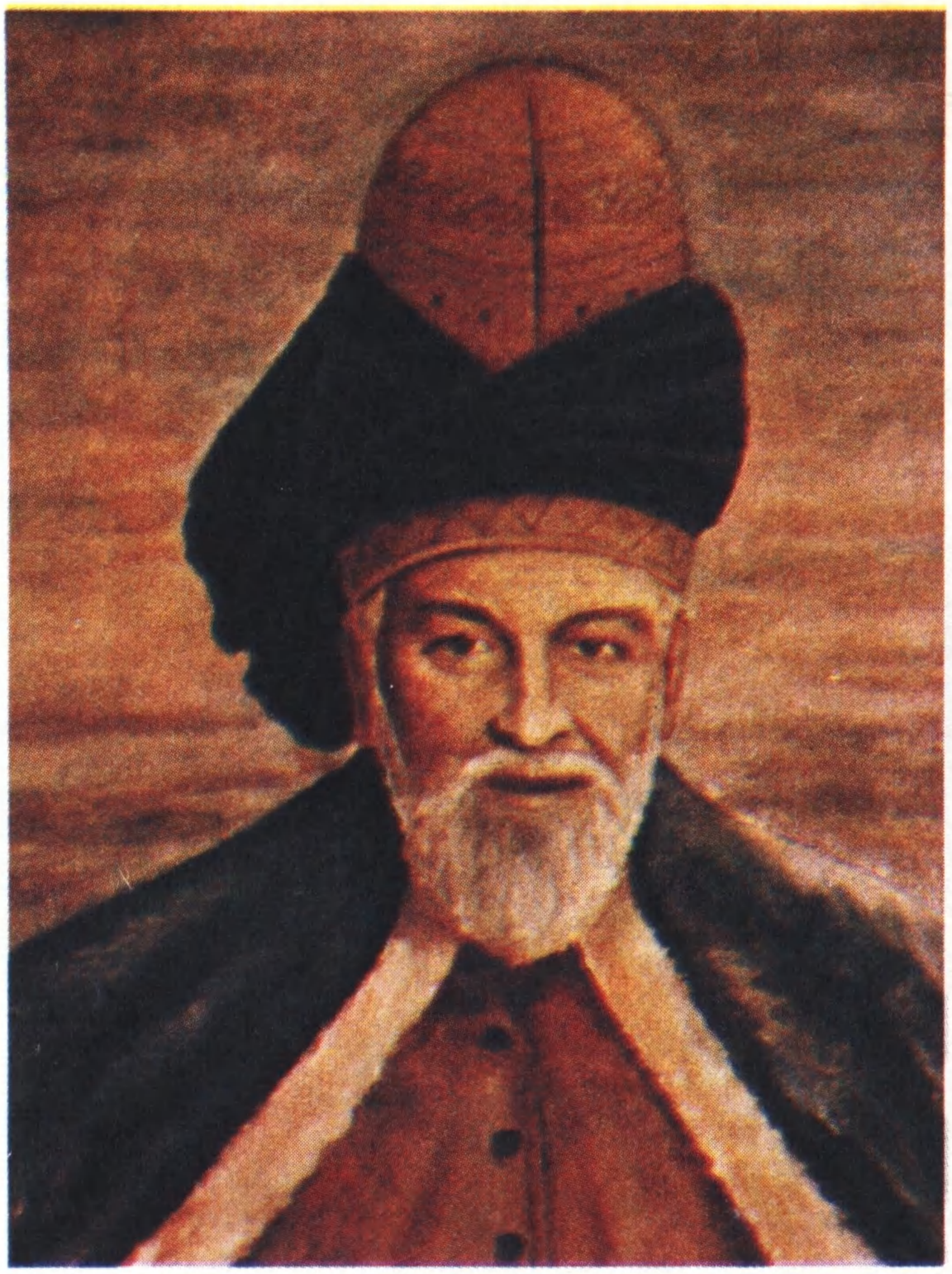

"İlahi yardım" gören doktor

Dr. Ferhan Erkey küçüklüğünde uçtuğunu söylüyor. O, kendi deyimiyle daima "ilahi yardım" görmüş. Düzenlediği ruhsal celselerle politik yaşamı etkilemiş bir kişi. Arkadaşlarımız Ata Nirun ve Nilgün Tazbaz'a olağanüstü olaylarla dolu olan yaşamından ilginç bölümler anlattı...

DR. FERHAN ERKEY'in çok zengin ve değişik olaylarla dolu bir hayatı var. Çocukluğundan itibaren başından geçen inanılmaz olayların sayısı hayli fazla. Yetişme döneminden sonra da bilinçli olarak ruhçuluk alanında çalışmalar yapıyor.

Neyzen Tevfik, Mevlana, Yunus Emre gibi birçok ünlü isimle teması olduğunu söylüyor. Ankara'da bir dönem politikacıların da devam ettiği ruhsal celseler düzenlediğini biliyoruz. Kendisini birçok kez ziyaret ettik. Sorularımızı yönelttik.

Bilinmeyen: Sayın Erkey, İsterseniz baştan başlayalım. Sizin gibi, ruhsal varlıklarla âdeta iç içe yaşayan bir insanın çocukluğu acaba nasıldı?

Mevlana (üstte solda) ve Yunus Emre'nin (üstte sağda) Dr. Ferhan Erkey'in celselerinde medyumlar tarafından çizilen resimleri.

Bebekken kayboluyor

Ferhan Erkey: *"1921 Nisan'ında Afyon'da doğdum. Ailem, çevrem ve yetişme tarzım aşırı inançlı veya doğaüstüne uygun bir yapıda değillerdi.*

Çocukluğumdan daha doğrusu bebekliğimden hatırladığım bir olay vardır. Ailem Kayseri'de Talas'ta bulunurken, ben 7-8 aylıkmışım. Ev bağlık bir yerdeymiş ve iki katlıymış. Alt kat ahır olarak kullanılıyor, üst katta da biz oturuyormuşuz.

Çok iyi hatırladığım şu sahnedir: Birden kendimi aşağıda ahırda buluyorum. Başımı babamın al atının ön ayağının tırnağına dayıyor ve uyumaya devam ediyorum."

Atın yanında bulunuyor

"Büyükannem bakmış, ben yokum. 7-8 aylık çocuk nereye gider? Eyvah, demiş, kapı da aralık, çocuk uyandı, emekleyerek merdivenden aşağı yuvarlandı.

Merdivenin basamakları çok yüksek, otuz santim her biri. Tüm aile ayağa kalkmış. Aşağı koşmuşlar, babam ahıra girmiş bakmış ki, ben başım atın tırnağının üzerinde mışıl mışıl uyuyorum.

Küçücük bir bebek koca bir merdivenden nasıl iner? Ahıra nasıl girer? At kıpırdamadan nasıl öyle durur? Beni bir güç aldı, oraya getirdi ve korudu."

Cücelerle seyahat

"Sonra, o evde bazı varlıklar vardı. Her çocuğun aksine ben, gece olsun da bir an önce yatayım isterdim. Çünkü 'onlar' gelirler ve beni gezmeye götürürlerdi.

Çok küçük insanlardı. Cüceler gibi, külahlıydılar. El sallarlar ve cama vururlardı. Konuşurduk ama nasıl? Özel bir konuşmamız vardı ve ben bunu hâlâ hatırlayamıyorum.

Öyle yerler gördüm ki, bu yaşıma kadar böyle yerler ne gördüm, ne de duydum. Öyle saraylar, öyle güzellikler ki, anlatılamaz."

Bilinmeyen: Biraz tarif edebilir misiniz?

Ferhan Erkey: *"Hayır, çok güç. Sanki bir kuyudan iner gibi yola çıkardık. Hatırımda kalanlar çok az. Mutluluk veren, çok güzel yerler olduğunu hatırlıyorum.*

Sonra ailem bendeki bu değişikliği fark etti. Eyvah, oğlan cinlere karıştı dediler. O zamanlar, tabii ki, ruhlar bilinmiyordu. Bir dönem sonra bu olay azaldı ve son buldu. Hatta beni bir hocaya okuttular."

Duvarın içinden çıkan...

"1947'de Adana'daydım. Askeri Tıp Okulu'nu bitirmiş, teğmen rütbesiyle göreve atanmıştım. Dans, eğlence, spor en sevdiğim şeylerdi. Yalnız bir tutkum vardı, namaz. Beş vakit namaz kılardım. Hoşuma giderdi. O ara iki katlı bir evde oturuyordum. O gün ikindi namazımı kılıyordum. İlk rekâtı bitirdim, tam ikinci rekâta başlayacağım, birden karşımdaki duvar, bembeyaz gözleri kamaştıran bir ışıkla aydınlandı.

Yarılan duvardan beyazlar içinde, uzun boylu, ak sakallı biri çıktı ve bana doğru ilerlemeye başladı. Duyduğum büyük korkuyla, yere kapanmışım yani secde edip kaldım. Bir zaman geçti, baktım bana dokunan yok, yumduğum gözlerimi açtım.

Yıllar sonra, bir ruhsal ilişki sonucunda Mevlana'nın resmi çizdirildi. İşte o zaman duvardan gelen kişinin Mevlana olduğunu anladım."

Esrarengiz süpürge olayı

"Adana'da oturduğumuz evin sahibi Biberi Tarikatı Lideri Şeyh **İsmail Emre***'nin evi idi. O zamanlar her gün tenis oynar, eve gelir gelmez duş alırdım. Küçücük, alaturka banyo tuvaletimiz vardı. Tuvalet süpürgesi, kapının ardında dururdu. Bir gün banyoya girdim baktım ki, tuvalet süpürgesi deliğin üstüne muntazam bir şekilde kapatılmış.*

Tabii üzerinde durmadım, iki gün sonra yine aynı manzara ile karşılaştım. Bu defa şaşırdım, hanıma sordum, o da aynı şeyle karşılaştığını söyledi. Biz süpürgeyi kaldırıyorduk birisi gelip deliğin üzerini kapatıyordu.

Sonunda, üst kata çıktım, durumu İsmail Emre'ye anlattım. 'Aman, kimseye söz etmeyin sakın, sen de eşin de kimseye bir şey anlatmayın' dedi.

İsmail Emre'nin dediğini yaptım. Gerçekten bir dönem sonra olaylar durdu. Tabii, işin sırrını anlayamadım. İsmail Emre ne yaptı bilmiyorum, çünkü bir daha bu konudan hiç söz etmedi."

Celseye katılmak istiyor

"1957 yılındaydık, ben o zamanlar particilik yapıyordum. Propaganda için köy köy dolaşıyorduk. Arabamızda bulunan, bir hanım arkadaş sohbet arasında, ruhi konulardan söz etmeye başladı. Ankara'daki bir ruhi gruptan, celselerden ve **Atatürk***'ün ruhuyla yapılan temaslardan söz ediyordu. Çok meraklandım ve beni de böyle bir toplantıya çağırmasını rica ettim."*

Arkadaşının aniden uyuması

"Bir türlü celseye giremediğim o günlerde, çok yakın bir arkadaşım karısını kaybetti. Bana gelmişti, yıkılmış bir vaziyette karşımda oturuyordu. Birden âdeta itildim, gittim arkadaşın ellerini tuttum. Ben mütemadiyen adama, sen onu kaybetmedin, gelir, gene konuşursun, deyip duruyordum.

İşte ben o anda ellerini tutar tutmaz, uyuyuverdi. Bir anda hipnotik transa geçti. Sanki, bu işi yıllardan beri biliyormuşum gibi, adamın eşinin ruhuyla ilişki kurdum. Ruh, bazı tavsiyelerde bulunduktan sonra, kocasının da bilmediği evdeki bazı eşyalardan söz etti. Sonra, bunlar aynen doğru çıkınca, ben çok etkilendim."

Celseler düzenlemeye başlıyor

Bilinmeyen: Bildiğimiz kadarıyla, ününüz bundan sonra başladı. Bir zamanlar Ankara'da bir Ferhan Erkey olayı vardı. Celseleriniz

Dr. Ferhan Erkey, celselerinin hemen hepsini Ankara'daki muayenehanesinde gerçekleştirmiş. Buradan şimdiki evine getirdiği bir kanepe var ki, birçok ruhsal olay bunun üzerinde gerçekleşmiş (altta).

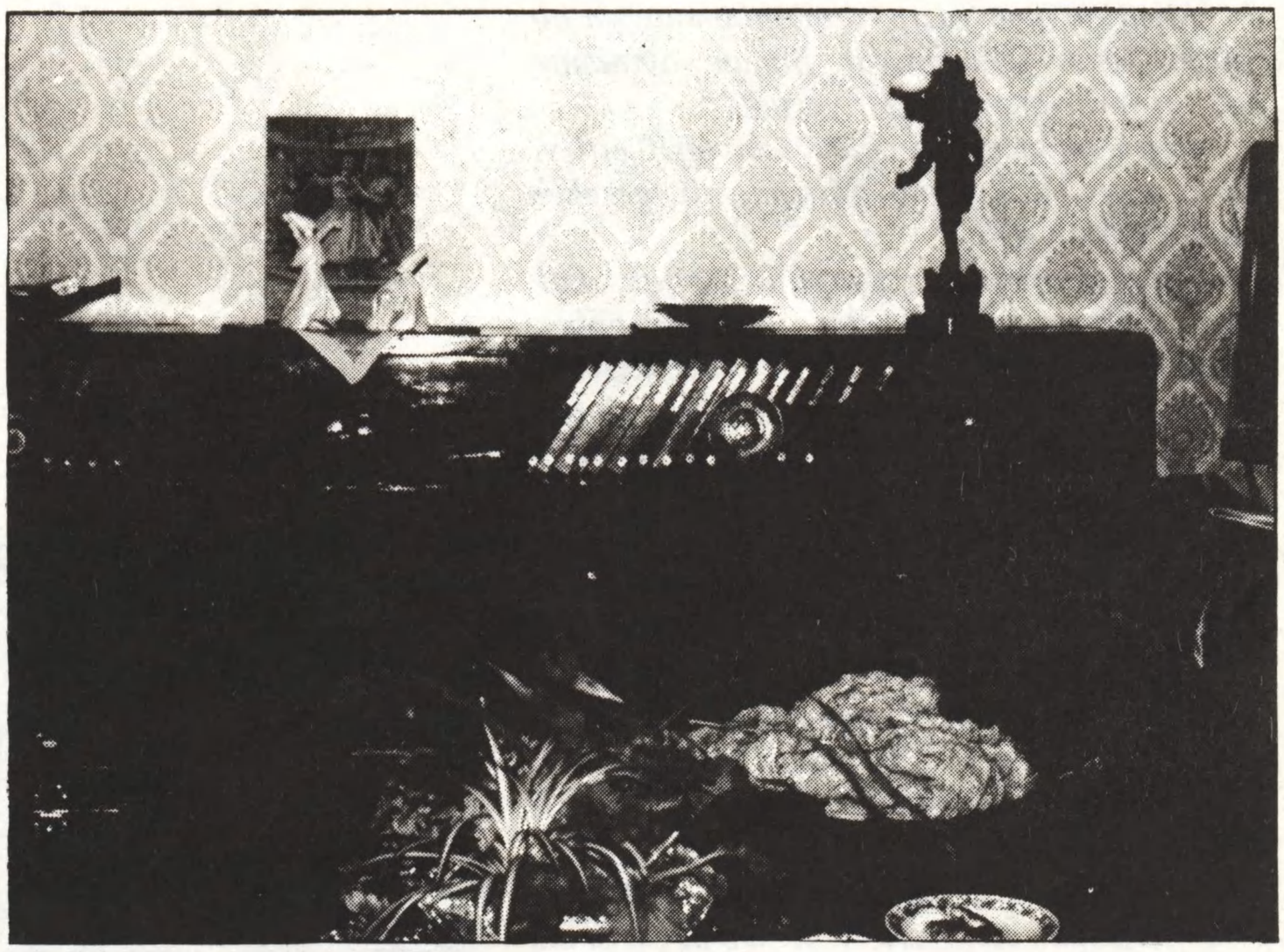

herkes tarafından biliniyordu. Birçok ünlü kişi bu celselere katılıyordu. Bunlar nasıl oluştu?

Ferhan Erkey: *"O günden sonra kolları sıvadım ve çalışmalara başladım. O yıllarda* **Bedri Ruhselman***'la bir düğünde karşılaşmıştık, benden ona söz etmişler. Biraz sohbet ettik, bana, 'Doktor, sende çok iş var, bu alanda çalış' dedi."*

Arkadaşımız Ata Nirun (sağda), Dr. Ferhan Erkey' in (solda) Moda'daki evinde görüşme sırasında (üstte).

Mehmet Akif'in ruhu

"O, benim bir türlü gidemediğim celseler vardı ya, işte söz edilen grubun operatörü **Ali Çankaya***'nın Kavaklıdere'deki evinde bir gün toplandık. O gün benim içimden, Ali Çankaya'yı uyutmak arzusu geldi. Derhal uyudu ve transa geçti. Birden* **Mehmet Akif** *olduğunu söyleyen ruhsal bir varlıkla karşılaştık. Bize şu bilgiyi verdi:*

'Mısır'dayken yazıp, tamamlamadığım bir Kuran Kerim tefsirim var. Bunun yayınlanıp, halkın yararlanmasını istiyorum.'

Sonra onun nerede olduğunu tarif etti ve Türkiye'de bu konuda görüşmemiz gereken kişinin adını verdi.

Gereken araştırmayı yaptım ve o şahsı buldum. Gerçekten böyle bir tefsirden haberi vardı. Ama araştırmanın devamının Mısır'da yapılması gerekiyordu. Buna imkân bulamadık, çok çeşitli engeller vardı. Konu hâlâ öylece duruyor, bir gün bu tefsirin bulunup, ortaya çıkacağına inanıyorum."

Celseler ilerliyor

"Her salı ve cuma günleri, akşamları saat 20.30'da celse ve konferanslar yapardık. Ankara'da, İzmir Caddesi, Kocabeyoğlu Apartmanında toplanırdık. Kapımız herkese açıktı.

Celselerim çok ün kazanmıştı. Ben celse ortamlarımda ciddiyete çok önem veririm, kimse ayak ayak üstüne bile atamazdı. Saygı çok önemliydi. Birçok ünlü, bu celselere katıldı. Bir ara medyumlarımın sayısı çok artmıştı. Türkiye'de gerek medyumik çalışmalar, gerekse pratik bilgi ve olay yönlerinden en büyük ve en önemli çalışmaları yaptık. Haftada dört büyük bant doldururduk. Türkiye Ruh ve Ruhsal Olayları İnceleme ve Araştırma Enstitüsü'nü ben kurdum."

Mevlana'nın resmi

Dr. Ferhan Erkey'in evi ilginç bir yer. Bir kanepe var örneğin, Doktora göre bu kanepe yüzlerce ruhsal olaya sahne olmuş. Birçok ruhsal etki burada oluşmuş. *"Bu kanepenin benim için, manevi değeri çok büyük"* diyor.

Duvarda iki büyük tablo var. Biri Mevlana'nın, diğeriyse Yunus Emre'nin Mevlana'nın resminin çizimi, ruhsal bir olay sonucu. Dr. Erkey önce rüyasında görmüş ve bir ressam arkadaşına bir taslak çizdirmiş. Ondan sonra, bu taslağın üzerine rötuşlar yapılmış. Ama bu rötuşlar, trans sırasında medyumlar tarafından yapılmış. Uzun süren bu karakalem çalışmalarından sonra, resim tamamlanmış ve yağlıboya ile üzerinden geçilmiş.

Yunus Emre'nin resmi

Yunus Emre'nin öyküsü daha da ilginç. Medyum transa girmiş ve yaklaşık yarım saat içinde tüm resim bitmiş. Gerçekten inanılması çok güç bir olay, çünkü koskocaman bir tablo.

Her iki resmin de ayrıca özel bir güç taşıdıkları anlatılıyor. Yunus'un resmine belli bir açıdan bakılıp, önünde yürüdüğü zaman, başını çevirip bakıyormuş etkisini veriyor. Mevlana'nın resmininse bazı özel durumlarda ifade değiştirdiği yani kızdığı, kızardığı veya gülümsediği anlatılanlar arasında.

Anlatacakları çok

Dr. Ferhan Erkey şöyle ekliyor:

"Önce inanç ve saygı gerekir. Sonrası kolay. Şu ana kadar anlattıklarım bir şey değil. Bir dahaki görüşmemizde, sizlere Neyzen Tevfik celselerini, ışık demetlerini, **Meryem Ana** *adlı varlığı, piramit altında bozulmadan duran kuş ölüsünü ve et parçalarını, bakanların katıldığı celseleri ve polisiye olayları anlatacağım."*

Devam edecek

BİLİNMEYEN, bu ilginç doktorla uzun görüşmeler yaptı. Olayların yorumlarını ve kendisinin ruhsal görüşlerini sona bırakacağız. Çünkü, belki de Ferhan Erkey, uygulamalı ruhçuluk alanında dünyada en ileri gitmiş birkaç kişiden biri. Batı dünyasının da çok ilgisini çekmiş. Onun anlattıklarını bir araya getirmeyi sürdüreceğiz...

Daha fazla bilgi için:

Dr. Bedri Ruhselman/*Ruh ve Kâinat*/Ruh ve Madde Yayınları-1977

İshak Kuday-Sevil Akay/*Spiritüalizm*/Gayret Kitabevi-1949

İpnotizma, Manyetizma ve Telkin/İtimat Kitabevi-1979

Ruhsal âlemle ilgilenen siyaset adamları. Sayfa: 342'de.

Gökten gelen ateş topu

Bilim adamları, küre şeklinde yıldırımların varlığına yüzyıllardır inanmak istemiyorlar. "Ateş topları" hakkında sürekli olarak verilen haberleri göz ardı ediyorlar. "Küremsi yıldırım", artık yerleşik bilim tarafından da kabul ediliyor. Buna rağmen, nedenleri konusunda bir açıklama yapılamıyor.

16 HAZİRAN 1960 günü, Amerikan Hava Kuvvetleri'ne bağlı bir KC-97 yakıt uçağı, B 47 bombardıman uçaklarına havada yakıt sağlama göreviyle uçuyordu. Uçuşun yönü, Nevada eyaletindeki Elko idi. Uçak, 5500 m yükseklikteyken bir bulut tabakasına girdi.

Pilot gösterge tablosu ile ilgilendiği sırada sarı-beyaz renginde ışıktan bir top gördü. Topun çapı 45 cm'ydi. Sessizce ön camda belirmişti. Camı kırmadan içeri girdi. Pilotun koltuğundan yardımcı pilotunkine doğru hızla yol aldı. Rota görevlisinin ve uçuş mühendisinin yanlarından geçip kabin koridoru boyunca gitti.

Kaybolup gidiyor

Pilot daha önceki uçuşlarında iki defa yıldırımla karşılaşmıştı. Bir patlama olabileceği düşüncesindeydi. Tecrübeli bir havacı olarak ilk tepkisi uçuşla ilgilenmek oldu. Dönüp uçağın arka tarafına doğru giden topu seyretmedi.

Birkaç saniye süren sessizlikten sonra pilot kabini, dahili telefon hattından arandı. Arayan, uçağın arka tarafında oturan kuyruk görevlisiydi. Bildirdiği şuydu: Bir ateş topu yuvarlanarak yük bölümüne girmişti. Sağ kanat üstünde gözükmüş, bir zarar vermeden uçaktan çıkıp gitmişti.

Küremsi yıldırımlar

Bu garip olay, küremsi yıldırımlarla ilgiliydi. Bu olay bilimin bir açıklamada bulunmadığı birçok doğal olaydan yalnızca biridir. Aslında, küremsi yıldırımların ne olduğunu anlatabilmek de gayet güçtür.

Bilim adamları, bu olayın varlığından bu yüzden yıllarca kuşkulandılar. Çünkü onlar daima anlatılması mümkün olmayan bir şeyin var olamayacağını düşünürler...

Ne yazık ki, onların bu tavrı çok yaygındır. Örneğin, Dünya'ya düşen meteorlar uzun süre bilgisiz köylülerin uydurması olarak görüldü. Kendiliğinden yanan cisimlerle ilgili çok iyi belgelenmiş birçok gözleme rağmen, insanlar kuşkularından alabildiğine emindiler.

Nadir bulunan göktaşı örnekleri, müze koleksiyonlarından alınıyor ve yok ediliyordu. Bilim adamlarının böyle davranmalarının nedeni, gökten düşen göktaşları hikâyesinin uydurmadan ibaret olduğunu göstermekti.

Bilim adamlarının yaklaşımları

Küremsi yıldırım tartışması, bilim adamları topluluğunu 19. yüzyılın başlarından beri ikiye ayırdı. Konu hakkında ilk derinlemesine raporlar o zaman hazırlandı. 1980 yılında şiddetli bir fırtına sırasında küremsi yıldırıma benzeyen çok sayıda ışıltılı küreler görüldü.

Küreler, Fransız Bilimler Akademisi'nin bir toplantısına konu oldu. Parıldayan küreler bacalardan evlerin içine giriyor, giderken de camlarda yuvarlak delikler bırakıyorlardı.

Tartışma büyüyor

Konuşmaların sonunda ayağa kalkan bir akademi üyesi şu yorumu yaptı: *"Küremsi yıldırımlarda bulunduğu öne sürülen olağanüstü özellikler, kuşkuyla karşılanmalıdır. Olayın görgü tanıklarının, gözlerinden rahatsız olmaları gerekir."*

1961 yılı Ağustos ayında bir gün sabaha karşı saat 02'de, İngiltere'nin Yorkshire bölgesi Castleford'da, Roy Jennings'in çektiği bu fotoğraf, söylendiğine göre küremsi yıldırımı gösteriyor. Gerideki evin sahibi olan kadın o sırada gürültülü bir patlama duyduğunu hatırlıyor. (üstte).

1840'tan, 1889'a kadar Brezilya İmparatoru olan II. Dom Pedro d' Alcantara (1825-1891), küremsi yıldırımı ilk görenler arasında yer alan ünlü bir kişiydi (altta).

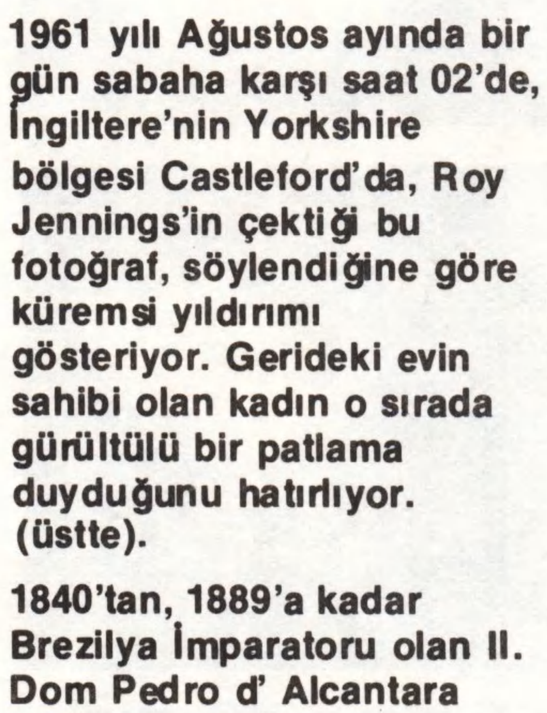

Sonraki gergin tartışmada, "cahil köylülerin" gördüklerinin bir değer taşımadığı karara bağlandı. O sırada, akademinin yabancı bir üyesi olan eski Brezilya İmparatoru oradakileri susturdu. Kendisinin küremsi yıldırımları açıkça gördüğünü söyledi!

Bugün bile, anlatılan birçok olayda, ortaçağın sihir ve büyü havası sezilir. Bu durum kuşkulu kişileri konudan daha da uzak tutuyor. Ama yüzyıllardır yığınla kişi, olayın tanığı oldu. Küremsi yıldırımların varlığı artık inkâr edilemiyor.

Suyun üzerindeki ateş topu

1967 yılında, gördüklerini en ince ayrıntısına kadar anlatabilen **M. T. Dmitriev** adında bir Sovyet kimyacısının gözlemi var. Dmitriev, yoğun yıldırım düşmesi olduğu bir sırada Batı Rusya'daki Onega Nehri kıyısında kamp yaparken, suyun üzerinde dönüp duran bir ateş topu gördü. Bu, oval şekli olan bir ışık kütlesiydi. Sarı-beyaz olan merkezini, koyu mor ve mavi katlar çevreliyordu.

Rüzgârdan etkilenmeyerek suyun 30 cm kadar üstünde dönüp duruyordu. Dmitriev, kafasının üstünde uçarken topun çatırdadığını ve tıslamaya benzer bir ses çıkardığını duydu. Sonra da ırmak kıyısına doğru giden top, 30 saniye kadar havada hareketsiz asılı kaldı.

Daha sonra ağaçların arasına girip ardında mavimsi, yakıcı bir duman bıraktı. Bilardo topu gibiydi. Ağaçtan ağaca sıçrayıp duruyordu. Sürekli olarak kıvılcımlar çıkarıyordu. Bir dakika sonunda ortadan kayboldu.

Özellikleri

Bu ve buna benzer bir sürü olaydan, küremsi yıldırımların tipik özelliklerini çıkarmak mümkün oluyor. Bunlar çoğunlukla yıldırım düşmesi olduğu zamanlara rastlıyor.

Toplar genellikle kenarları belirsiz küre ve inci biçiminde oluyorlar. Boyları 1-100 cm arasında değişiyor. Bir elektrik lambası kadar parlak olan topların renkleri de değişebiliyor. Ama sık sık kırmızı, turuncu ya da sarı olanlarına rastlanıyor. Bir saniye ile altmış saniye arasında değişen zaman süresinde görünüyorlar.

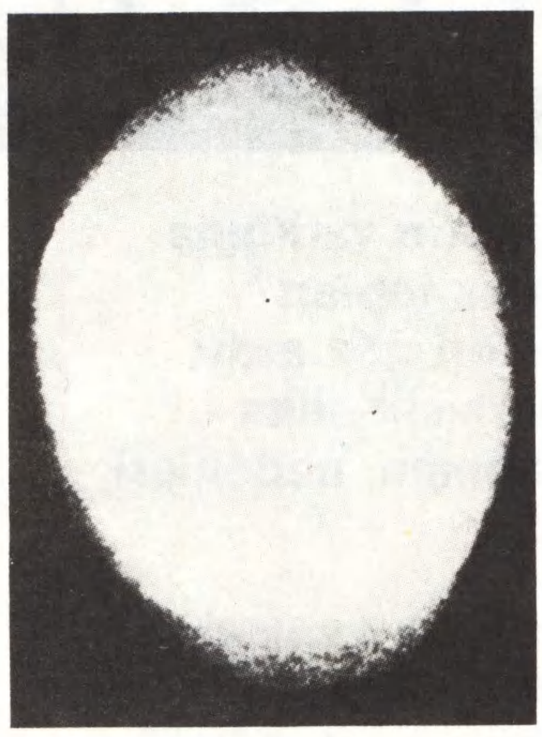

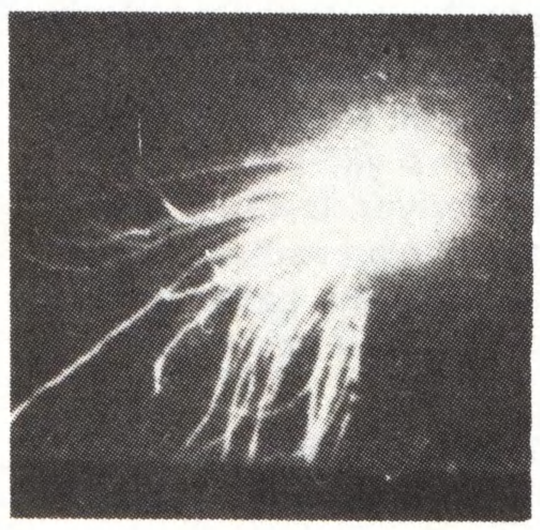

1870 yılına ait bir Fransız resminde görülen göktaşı yağmuru (en üstte).

Bu fotoğraf, yıldırımları film üstünde saptama çalışmaları yapan, fırtınaların neden olduğu zararlar uzmanı bir sigortacı tarafından 1933 yılında çekildi. Çapı yaklaşık olarak 30 cm'in üstündeydi. 10 saniye sonra kayboldu (üstte ortada). Bu "havai fişeği şeklindeki top yıldırım", 1951'de bir fırtına sırasında görüldü. Dümdüz aşağıya düşerken yere birkaç metre kala bir havai fişeği gibi uçmayı sürdürmüştü (üstte).

Zararlı olanları

Topun gözden kaybolması, ya sessiz oluyor, ya da bir patlama eşlik ediyor. Yıldırım topların maddi zarar verdiği olaylar var. Bunlar arasında belki en çok bilinen 1936 yılında **Daily Mail** gazetesinde bir muhabirin anlattığı olay.

Muhabir, gök gürlemesi olan fırtınalı bir havada büyük, "kırmızı renkte yanan" bir top göründüğünü yazıyor. Sonradan "portakal boyutlarında" olduğu söylenen top, gökten yere doğru geliyor. Eve çarpıyor. Telefon tellerini koparıyor. Cam çerçevelerini yaktıktan sonra, pencerenin altında bulunan bir kap suyun içine düşüyor. Kapta bulunan su, birkaç dakikada kaynıyor. İçi araştırılacak kadar soğuduğunda da hiçbir şey bulunamıyor.

Olayların sıklığı

Acaba bu tür olaylar ne kadar sık olmaktadır? Amerikan Uzay ve Havacılık Dairesi NASA'da çalışan 4000 kişiye bu toplardan görüp görmedikleri, yapılan bir araştırmada soruldu. Verilen cevaplara göre topların sanıldığından daha sık ortaya çıktıkları anlaşıldı.

Küremsi yıldırımların görülmesi, bilinen yıldırım düşmeleriyle kıyaslandığında, küremsi yıldırımın hiç de seyrek bir olay olmadığı anlaşılıyor. Yaygın kanının tersine, top yıldırımlar neredeyse düşen yıldırımlar kadar sık oluyorlar. Böyle az rastlanır özelliklere sahip bir olayla karşılaştıklarında, bilim adamları zor durumda kalıyorlar. Olanları açıklayacak bir teori bulmak onlara çok güç geliyor. Bu yüzden birçok bilim adamı, meseleyi sanrı ya da sahte görüntü (ortadan kalkan bir nesnenin süren görüntüsü) diyerek geçiştiren teoriler kuruyorlar.

Sahte görüntü deniyor

Kanadalı bilim adamı **Edward Argyll,** küremsi yıldırımın bir göz yanılmasından başka bir şey olmadığını ileri sürdü. Ona göre, bunlar yere çarpan yıldırımın çıkardığı parlak ışıklardı. Olayı izleyen bir kişi, bu parlak ışığı, kaybolduktan sonra bile süren bir sahte görüntü olarak algılıyordu.

Sesi ne olacak?..

Küremsi yıldırım gözlemi yapanlar, bir de sesin sözünü ediyorlar. Fakat, bazı bilim adamları için bu da bir sorun değil. Onlara göre, olayı yaşayan kişi gördüğü topa kolaylıkla "uygun" bir ses hayal ediyor. Peki, Dr. Argyll, küremsi yıldırımların varlıklarını gösterir somut izler bıraktıkları olaylar için ne diyecek?..

30 Temmuz 1888'de, Rusya'da St. Petersburg yakınlarında görülen küremsi yıldırım. Derin dere yatağından aşağı doğru gelen küreler bir ses çıkarmadan kaybolmuştur (solda).

Tarihçi Tourslu St. Gregory (538-593), küremsi yıldırımların görünmesini ilk anlatan kişiydi. (altta).

Olaylar birbirine benziyor

Anlatılan olayların eksikliğine ve topların tuhaf hareketlerine rağmen, bu tür yıldırımların varlığından pek az kuşku duyuluyor. Sahte görüntülerin varlığına kimse karşı çıkmıyor. Hatta çoğumuzun başına gelmiş olabilir.

Ama benzer durumlarda çok kişiye görünen ateş topları nasıl açıklanabilir? Birçok olay aynı şekilde geçmiş, toplar aynı biçimde gözükmüştür. Daha önceden küremsi yıldırımları duymamış kimseler gördüklerini anlatıyorlar. Dr. Argyll'in sahte görüntü teorisi, anlatılan olaylarda ortak yanların bulunmasını açıklayabilecek mi?

Kanal açılıyor

Toplar konusunda çok önceden ileri sürülmüş bir teori var. Teoriye göre, yıldırımın yere çarpmasıyla oluşan çabuk tutuşabilir gazın yanan esintisi toplara neden oluyor. Ama eğer böyleyse, bir gaz esintisi nasıl uçak yüksekliğine çıkabilir? Anlatılan birçok top gibi duvarın içinden nasıl geçebilir?

Bu olayda, 60 cm çapı olan kırmızı bir top, bir derenin yakınındaki yumuşak toprakta 1 m derinliği, 91 m uzunluğu olan bir kanal kazıyor. Sonra, 23 m boyunda bir çukuru da dere yatağında yapıyor. Çukurları kazabilmek için topun dev miktarda gücü olması gerekiyordu. Bunun için de bir tür atom reaksiyonu olmalıydı.

Nükleer etkileri

Ama yakından incelenen top yıldırımların, nükleer etkiye sahip oldukları görülmedi. 8 Ağustos 1975 günü, İngiltere'nin Staffordshire bölgesinde gerçekleşen tipik bir olay var. Şiddetli bir fırtınadan sonra gerçekleşen olayı, bir ev kadını anlatıyor. Alev alev bir ışık küresi ocağın üzerinde göründüğünde kadın mutfaktaydı. Kendisine doğru gelmekte olan küre, garip bir hırıltı çıkarıyordu. Kadın kenara çekilemeyecek kadar da hızla hareket ediyordu.

İlginç teoriler

Toplarla ilgili çok daha garip bir iddia var. İddiaya göre, küremsi yıldırımlar, atmosferin üst tabakalarından gelen meteor şeklindeki anti-maddenin çok ufak parçalarından kaynaklanıyor.

Çünkü fırtınaların dev elektrik süpürgeleri gibi hareket ettikleri düşünülüyor. Toz halindeki anti-madde parçacıklarını emmektedirler. Anti-madde, normal maddeyle yan yana geldiğinde yavaş yavaş yok oluyor. Yok olma sonucu ortaya çıkan enerji de parıltılı toplara neden oluyor.

Başka bir teoriye göre, elektrik yüklü buluttan yeryüzüne geçen akımlar, küremsi yıldırımları doğuruyor. Topları dışta bir güç kaynağına bağlayan bu teori, küremsi yıldırımların uzun ömrünü güzel açıklıyor. Ama ne yazık ki, bir uçak gövdesinin metal yüzeyinden geçebilen topun açıklanması eksik kalıyor.

1845'te Fransa'da, Correze Salagnac'ta köylülerin korkmasına neden olan top yıldırım (üstte).

Mucize mi?

Küremsi yıldırımlar, ilk söz edildikleri 1000 küsur yıl öncesinden beri bir bilmece olma özelliğini sürdürüyorlar. 6. yüzyılda Tourslu **St. Gregory**, gözleri kör edecek kadar parlak bir ateş topunu korku içinde izledi. Top, bir kilisenin kutsanma törenleri sırasında geçen sivil ve dinsel alayın tepesinde belirmişti.

Görüntü öyle korkunçmuş ki, alaydaki herkes kendini yere atmış. Topun mantıklı bir açıklanması olmadığından, St. Gregory, mucize olduğu yargısına varıyor. Bugün mucizelerin çoğu bilim tarafından bir nedene bağlanmıştır. Ama küremsi yıldırımlar, hâlâ kabul edilebilir bir açıklaması yapılmayan olaylar arasındadır.

Daha fazla bilgi için:

Maxwell Cade and Delphine Davis, *Taming of the thunderbolts*, Abelard-Schuman 1969.

William R. Corliss, *Handbook of unusual natural phenomena*, The sourcebook project (Glen Arm) 1977.

John Michell and Robert J. M. Rickard, *Phenomena: A Book of wonders*, Thames and Hudson 1977.

Stanley Singer, *The nature of ball lightning*, Plenum 1971.

Kandilli'den uçandaire fotoğrafı çekildi

1966 yılında bir gün Kandilli Rasathanesi'nde Gökbilimci Atilla Özgüç, olağan bir Güneş gözlemi yapıyordu. Birden Güneş'in önünden bir cismin geçtiğini fark etti. Arkadan bir cisim daha... Fotoğraflarla tespit edilen bu olay, bütün dünyaya duyuruldu...

UÇANDAİRE GÖZLEMİ yapanların büyük çoğunluğu sıradan insanlardır. Gökbilimle ilgili bilgileri ya hiç yoktur, ya da çok azdır. Bu yüzden, ne kadar iyi gözlemci olurlarsa olsunlar, birçok insanı inandıramazlar.

Oysa bu olayda durum çok farklı. Gözlemi yapan kişi bir gökbilimci. Gözlemin yapıldığı yer ise, gerekli her türlü aletin bulunduğu bir rasathane. Ayrıca, gözleme katılan bir de fizikçi var. Olay şöyle gelişti:

Kandilli Rasathanesi'nde Güneş gözlemi yapılan bina (altta).

Güneş'in önünden geçerken fotoğrafı çekilen cisim (daire içinde) (en altta).

Güneş'i gözlerken

23 Ağustos 1966, İstanbul'da sıcak bir yaz sabahı. Kandilli Rasathanesi'nde yürütülen Güneş gözlemleri için ideal bir gün. Gökbilimci **Atilla Özgüç,** o günün nöbetçisi ve 6,3 inçlik bir teleskobun başında.

Az sonra olacaklardan habersiz. Kırmızı ışığa duyarlı bir filtreyle Güneş'te meydana gelen patlamaları izliyor. Saat, Greenwich zamanına göre, 9.10'u gösteriyor.

Gözlemci, Güneş'in doğusunda oluşan bir parlamaya baktığı sırada beklenmeyen bir olay oluyor. Birden, uzun, puro biçiminde bir cisim beliriyor. Güneş'in görüntüsünü kısa bir sürede boydan boya katediyor.

Alışılmadık olay

Atilla Özgüç, deneyimli bir gözlemci. Yıllardan beri Güneş gözlemi yapıyor. Yine de heyecanlanıyor. Çünkü Güneş'in önünden bir cismin geçmesi, alışılmadık bir olay.

Bu yüzden heyecanlanıyor ve cismin fotoğrafını çekemiyor. Oysa kullandığı teleskopla bunu kolaylıkla yapabilirdi. Fakat üzülmesine gerek kalmıyor...

Bir cisim daha

Olaydan hemen sonra Fizikçi **Erden Soytürk** gözleme devam ediyor. İlk gözlemden tam 17 dakika sonra, yani saat 9.27'de yine Güneş'in önünde ilkinden daha küçük, yuvarlak bir cisim beliriyor. Bir önceki cismin çizdiği yörüngeye yakın bir yönde ve düz bir hat üzerinde gidiyor.

Fotoğrafı çekiliyor

Bu kez deklanşöre basılmakta gecikilmiyor. Saniyenin otuzda biri kadar bir poz süresi içinde Güneş'in önündeki cismin fotoğrafı alınıyor.

Çekilen fotoğraf tek bir kare. Görüldüğü gibi cisim, Güneş'in merkezi bölgesinin üst köşesinde, bir Güneş lekesi gibi duruyor. Hatta o sırada gözlemciler, cismin görüntüsünün banyodan sonra film üzerinde görülemeyeceğini düşünüyorlar. Çünkü, fondaki Güneş'ten gelen güçlü ışık, film üzerinde çıkacak olan cismin görüntüsünü etkileyebiliyor.

Oysa, hayret verici bir şey, cismin görüntüsü oldukça net olarak çıkıyor. Nedeni de açık:

Güneş'ten gelen ışık, cisim tarafından mükemmel bir şekilde örtülüyor. Artık hiç kimse gözlemcilere, siz yanılıyorsunuz, bu bir Güneş lekesi diyemez...

Olay dünyaya duyuruluyor

Rasathane yetkilileri, çok orijinal bir olay yaşandığını fark ediyorlar. Cismin, ya da

cisimlerin ne olabileceğini tartışıyorlar. Büyük olasılıkla bunların Dünya'ya ait suni uydular olduğunu düşünüyorlar. Görevleri gereği bu olayı bütün dünyaya rapor ediyorlar.

Bu amaçla **"Sky and Telescope"** dergisine "Güneş ve Yapay Uydu" ve **"Planetary and Space Science"** dergisine "Astronomik gözlem koşullarının incelenmesi için yapay bir uydu görüntüsü" adlarıyla iki makale hazırlayarak gönderiyorlar. Yazılar, 1967'nin Şubat ve Mart aylarında söz konusu dergilerde yayınlanıyor.

"Uydu olamaz" deniyor

Makaleler yayınlandıktan sonra, hiç beklenmedik olaylar gelişiyor. Case Teknoloji Enstitüsü'nden Fizikçi **Victor J. Slabinski,** Güneş'in önünde yapay bir uyduyu görüntülemenin mümkün olamayacağını ileri sürüyor. Bunun nedenlerini açıklıyor.

Gözlemin yapıldığı tarihte Güneş'in yüksekliği, uydu ve Güneş'in görünen büyüklükleri ele alındığında, bu görüntüyü verebilecek bir uydunun ne büyüklükte olması gerektiğini hesaplıyor.

Hesaplarına göre, uydunun en az 16 m boyunda ve 12 m çapında olması gerekiyor. Ancak bu büyüklükte bir uydunun görüntüsünün elde edilebileceğini söylüyor.

Uydular araştırılıyor

Konu araştırılıyor. O günlerde Dünya yörüngesindeki en büyük uydunun 41 m çaplı Echo 2 olduğu ortaya çıkıyor. Ancak, Echo 2'nin günün o saatinde İstanbul enleminden geçmediği, zaten geçmesinin mümkün olamayacağı tespit ediliyor.

Ayrıca, Pegasus ve Satürn roketleri gibi diğer büyük Amerikan uydularının da, Türkiye'den görülecek yörüngelerde seyretmedikleri biliniyor.

Amerikan Uzay ve Havacılık Dairesi NASA'nın, 1966 yılı Amerikan uydularının yörüngelerini gösteren tüm verileri titizlikle inceleniyor. Sonuçta, küçük-büyük hiçbir Amerikan uydusunun gözlem yapılan yerden geçmediği kesinlikle anlaşılıyor.

Sovyet uyduları

Bu durumda gözler Sovyet uydularına çevriliyor. Çünkü Sovyet yapısı Proton ve Polyot roket ve uydularının gözlemlenecek büyüklükte olduğu biliniyor. Bunların yörüngeleri incelendiğinde yalnız Proton 3 uydusunun İstanbul yakınlarından geçebileceği ortaya çıkıyor. Gözlemin yapıldığı tarihte ise bu uydunun, Dünya'nın arka yönünde bulunduğu tespit ediliyor.

Uyduların sürati

Tartışma kapanmıyor. Olaya bir de uyduların süratleri açısından bakılıyor. Belçikalı bilim adamı **Jean Meeus** ve Amerikalı bilim adamı Alan Harris'in de, Slabinski'nin Sky and Telescope dergisinde konuyla ilgili yazıları çıkıyor.

Meeus'a göre, bu görüntüyü verebilecek büyüklükte bir uydunun görüntülenmesi için 1/30 saniyelik bir poz süresi çok uzun. Çünkü ona göre, örneğin Pageos gibi yüksekte yol alan bir uydu bile, 1/30 saniyede 200 m'den fazla yol aldığından, bu süre içinde görüntü alanının dışına çıkar. Öyle ki, daha kısa poz süreleri içinde bile cismin, Güneş'in diski üzerinden kaçması gerekiyor.

Sonuçta...

Cismin, yapay bir uydu olamayacak kadar yavaş hareket etmiş olduğu anlaşılıyor. Alan Harris de, Echo ya da Pegasus gibi büyük uyduların kendi eksenleri çevresinde de hızlı döndüklerini vurguluyor. Eğer uydu olsaydı, görüntünün noktadan çok, bir kuyruk şeklinde çıkmış olması gerektiğini ekliyor.

Sonraları NASA da tartışmaya katılıyor. Filmin negatifini inceledikten sonra, fotoğrafı çekilen bu cismin uydu olmadığını bildiriyor. Ne olduğuna ilişkin bir yorum yapmıyor.

Böylece, gizemli olaylar ve tanımlanmayan uçan cisimler listesine Türk gökbilimcilerinden yeni bir gözlem ekleniyor. Bilim çevresinde kısa bir yankı uyandırdıktan sonra, diğerleri gibi, bu da unutulup gidiyor. Tabii, gerekli kayıtlara geçtikten sonra...

Uçandaire görülünce nasıl haber verilir? Sayfa: 330'da.

Cismin olduğu bölgenin ışık değişimi (200 kez büyütülmüş).

Balık yağmuru

Garip doğa olayları arasında, gökten balıkların düşmesinin çok özel bir yeri var. Bütün olayları aydınlatan bilimsel bir açıklama yok. Ayrıca bunun bir doğa olayı olmadığı da ileri sürülüyor.

DOĞA AÇIKLANAMAYAN olaylarla dolu. Gökten balık düşmesi de bunlardan biri. Bazı olaylar hortum, kasırga denerek kısmen açıklanıyor.

Fakat yine de ortada bir türlü çözülemeyen bir bilmece kalıyor. Olaylar o kadar çok ve çeşitli ki, her birini tek tek ele almak gerekiyor.

Singapur depreminden sonra

16 Şubat 1961'de şiddetli bir deprem Singapur adasını sarstı. Bunu izleyen 6 gün boyunca gökten bardaktan boşanırcasına yağmur yağdı. Sonra, 22 Şubat sabahı, son olarak sert bir sağanaktan sonra, yağmur dindi. Bundan sonra olanları adada kalmakta olan **François de Castelnau** adlı Fransız doğa bilimcisi anlatıyor:

"Sabah 10'da güneş çıktı ve penceremden, bir sürü Malayalı ve Çinlinin yerdeki su birikintilerinden topladıkları balıklarla sepetlerini doldurduklarını gördüm. Balıkların nereden geldiği sorulduğunda, gökten döküldüğünü söylediler. 3 gün sonra su birikintileri kuruduğunda da birçok ölü balık bulduk."

Amerika'dan bir olay

Amerikalı bir deniz araştırmacısı olan Dr. **A. D. Bajkov** talihliydi. Çünkü balık yağmuru gibi çok ilgisini çeken bir konuda gözlem yapma fırsatı buldu. Louisiana eyaletinin Marksville kentindeki bir kahvede 23 Ekim 1947 günü, karısıyla birlikte kahvaltı yapıyordu.

Ani bir sağanak yağmurdan hemen sonra, sokaklarda, yerde yatan balıklar gördü. Bunlar güneş balıkları (Amerika'da yaşayan bir tür kemikli tatlı su balığı), kocaman gözleriyle golyan balıkları (bir sazan türü) ve uzunlukları 23 santimetreye varan siyah levreklerdi. Ayrıca damların üzerlerinde, ölü fakat, yine de yenebilir durumda daha birçok balık bulundu.

Büyük Britanya: 1859

En iyi gözlenen olaylardan biri 1859'da Büyük Britanya'nın Galler bölgesinde Glamorganshire' daki Mountain Ash kasabasında geçti. **Fortean Times**'ta, 1979 sonbaharında yayınlanan bu yazıda, **Robert Schadwald** o dönemde yayınlanan gazetelerdeki tanıklara dayanarak olayın tam olarak 9 Şubat 1859'da geçtiğini belirledi.

Mountain Ash'da bir kereste işletmesinde çalışan **John Lewis,** sabah 11 dolaylarında birdenbire gökten düşen küçük nesnelerin kendisine çarpmasıyla irkildi. Nesnelerden biri ensesine çarparak yere düştü. Daha sonra olayı şöyle anlattı:

"Elimi ensemden aşağı doğru atınca bunların küçük balıklar olduğunu görüp şaşırdım. Etrafıma bakınca her yerin bunlarla kaplı olduğunu gördüm. Şapkamı çıkardım, kenarları balıkla doluydu. Sıçrayıp duruyorlardı. Baraka bunlarla kaplıydı ve çalılıklar bunlarla dolup taşmıştı.

Arkadaşlarımla ben, ellerimizle toplayarak

kovalarca balığı bir yere yığdık. Sanki balık tutmaktan dönmüşüz gibi. Öyle sanıyorum ki, bu balıklar yağmurun içinde kütle halinde düştüler."

Olayların toplanması

Bugüne dek kaç kez balık düşmesiyle karşılaşıldığı hesaplanmadı. Kayıtlar geniş ölçüde dağınık. Bilinen bütün olayları toplayan eksiksiz bir çalışma da elde bulunmuyor. Ancak ayrı ayrı ülkelerde yapılmış çalışmalar var.

Örneğin, Amerika'da Doğal Tarih Müzesi'nden Dr. **E. W. Gudger** 40 yıllık bir çalışma sonucu 11'i Almanya'da, 9'u İskoçya'da, 7'si Avustralya'da ve 5'i de İngiltere ve Kanada'da geçen olayları sınıfladı.

Avustralya müzelerindeki kayıtlardan yola çıkan araştırmacı **Gilbert Whitley** ise, yalnızca Avustralya ve Asya'nın güneydoğusundaki çevre adalarda 1879 ile 1971 arasında 50 balık düşmesi olayı sıralıyor.

Balık düşmesinden söz eden en eski kaynaklardan biri, MS 2. yüzyılda **Athenacus**'ca derlenen **"Deipnosophistai"** adlı eski bir Yunanca metindir. Yaklaşık 800 yazardan aktarılan bölümler arasında şu anlatım da vardır:

"Balık yağdığını da biliyorum. En azından, **Phoenias, 'Eresialı Hâkimler'** *adlı kitabında Chersonesus'da bir kez 3 gün boyunca kesintisiz balık yağdığını gördüğünü yazıyor."*

Değişik iddialar

Görüldüğü gibi, balık yağmurlarına ilişkin çok sayıda doğrulanmış olay var. Bu zenginliğe rağmen bunların neden ortaya çıktığını açıklayan inanılır bir değerlendirme henüz ortada yok. En akla yatkın gibi görünen açıklama şu:

Kasırgalar, su hortumları ya da tayfunlar, içinde balık bulunan su yığınlarını bir bulut kütlesi ile kaldırıyorlar. Karaların içlerine doğru sürükleyip yere bırakıyorlar.

Çok ilginç başka iddialar da var. Bazı balıkların kara yoluyla göç ettikleri ileri sürüldü. Balık yiyen kuşların kusmasından ya da yiyeceklerini düşürmelerinden olabilir, dendi. Göl ya da akarsuların taşmalarından sonra, geride balık bırakmalarının sözü edildi. Bir de, balçık içinde kış uykusuna yatan balıkların yağmurlarla uyandırılması görüşü var.

Ancak bunların hiçbiri, tanık olunan olayların çeşitliliği karşısında tatmin edici olamıyor. Su hortumları ya da kasırgaların balıkları taşıdığının belgelendiği olaylar varsa da, bu açıklama bütün durumları kapsayacak yeterlilikte değil.

Hortumların özellikleri

Hortumlar ve kasırgalar çok karışıktırlar. Yolları üzerindeki her şeyi alıp, her yönde dağıtırlar. Bu özellik, balık düşmelerinin büyük çoğunluğuyla çarpıcı bir çelişki oluşturuyor.

Örneğin, Mountain Ash olayında düşme yeri 73 metreye 11 metrelik bir alanla sınırlıydı. 1666'da İngiltere'deki Kent olayında balıkların belli bir tarlaya atılıp çevredekilerin hiçbirine düşmediği öne sürüldü.

Balıkların bu düzenli düşüşüne ilişkin belki de en uç örnek, 20 Eylül 1839'da Calcutta'da yaşandı. Bu olayın bir tanığı şöyle diyordu:

"Beni en şaşırtan tuhaflık, balıkların gelişigüzel dökülmüyor olmasıydı. Bir dirsek uzunluğundan daha geniş olmayan düz bir çizgi boyunca düşüyorlardı..."

Hortumlar sürekli bir dönme içindedirler. Balık düşmelerinin bir hortumun neden olabileceğinden daha uzun süreler aldığını sergileyen örnekler var. Kuzeydoğu İngiltere'de Sunderland kentinin dış semtlerinden Hendon'da, 24 Ağustos 1918'de binlerce kumbalığının yağması bunlardan biri.

A. Meek adlı deniz araştırmacısı, bu düşüşün tam 10 dakika sürdüğünü ve küçük bir alan içinde geçtiğini yazdı. Oysa hortumlar bir tek yerde, bu kadar süre kalamazlar.

Düşen balıkların ölmemesi

Balığın havada taşınma süresinin uzunluğu değişik olaylarda farklılıklar gösteriyor. Birçok olayda balıklar yerde bulunduklarında canlı ve oynar durumdaydılar. Başka olaylarda, ölü fakat taze ve yenebilir durumda bulundular.

Balıkların yere çarpıp da ölmediklerine inanmak güç. İşin ilginç yanı, kanıtlar ölü bulunanların da düşüşlerinden dolayı ölmediklerini gösteriyor. **Sir James Tennat, "Seylan'ın Tarihi"** adlı kitabında çakılların üzerine düşen balıkların bir zarar görmediklerini anlatıyor.

Daha da karışık olan, ölü balıkların düşüşüdür. Hindistan'daki iki olayda, 1833'de Futtepoor'da ve 1836'da Allahabad'ta gökten düşen balıklar yalnızca ölü değil, aynı zamanda kuruydular da.

İlk olayda düşen balıkların sayısı, hepsi aynı türden olmak üzere 3000 ila 4000 arasındaydı. Bir hortumun böylesine çok sayıda balığı, kurumalarına yetecek ölçüde uzun süre havada tutması imkânsız.

Değişik türler bir arada

Başka hayvanların ve böceklerin düşüşlerinde, her defasında tek bir türün inmesi gibi bir özellik görülüyor. Oysa düşüşlerinde birden fazla türün bir arada bulunduğu çok sayıda olay var.

Tek bir düşüşte 6 değişik türün belirlendiği oldu. Bu da, bu olayların, deniz ve göllerden hortumların su kaldırması sonucu ortaya çıktığı düşüncesini destekler gibi görünüyor.

Dikenbalıkları

Glamorganshire'daki Mountain Ash olayında az sayıda golyan balığı dışında, büyük çoğunlukla dikenlibalık görülmüştü. Dikenlibalıklar tatlı suda yaşar ve sürüler oluşturmazlar.

Britanya'da en güvenilir biçimde kaydedilmiş olaylardan biri Glamorganshire'daki Mountain Ash kasabasında, bir kereste işletmesinde çalışan John Lewis'in başından geçenlerdi. Charles Tomlinson'un "Yağmur Bulutu ve Kar Fırtınası" adlı kitabında resimlendiği gibi (1864), Lewis, 9 Şubat 1859 günü düşen balıkların çarpmasına uğramıştı (altta).

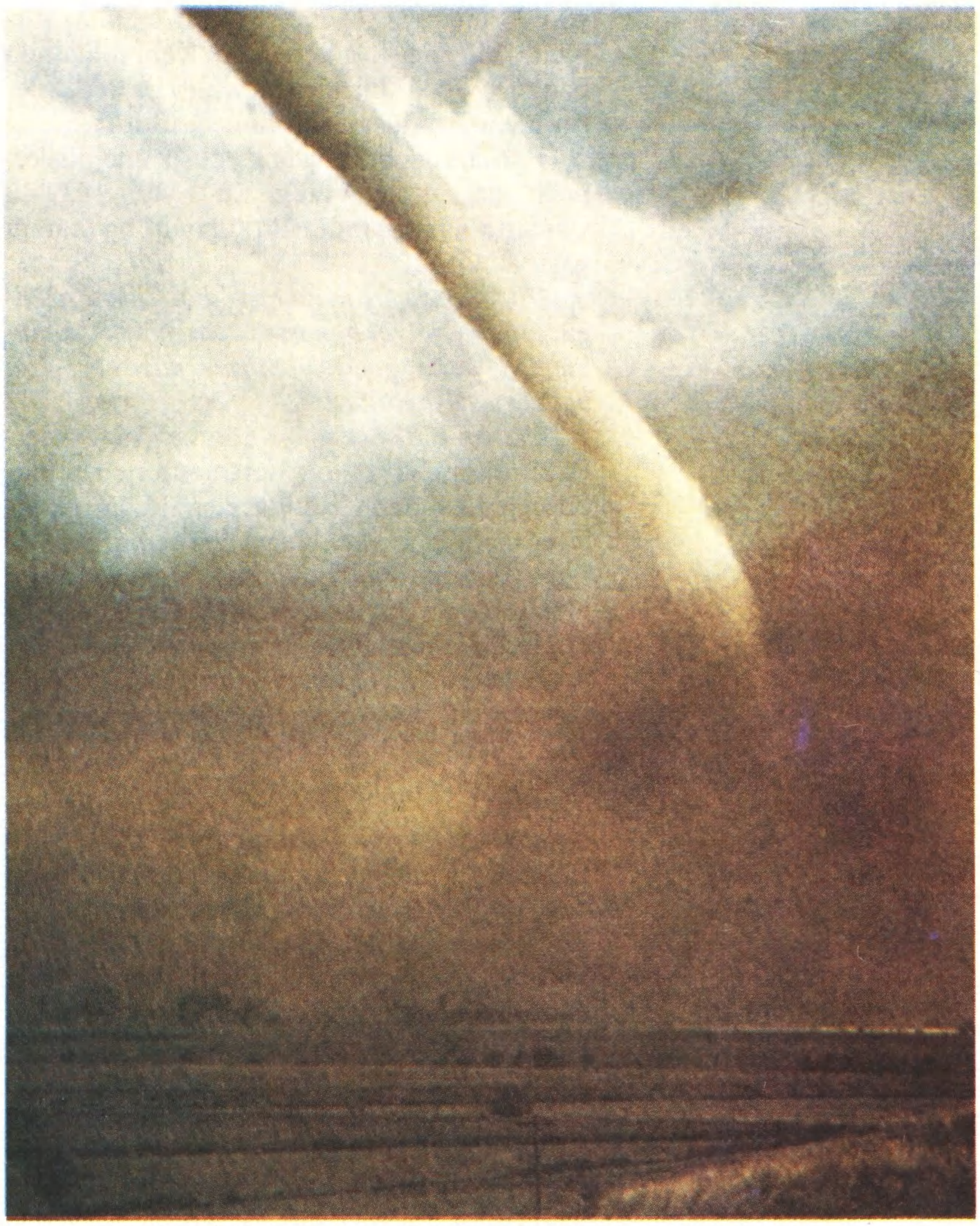

Bir hortumun böylesine büyük sayıda dikenbalığını bir araya getirip tek bir yerde toplaması nasıl mümkün olmuştu? Benzer sorular tek bir türü içeren öteki balık düşüşlerine de yöneltilebilir. İlgi çekici bir başka yan da, balıklarla birlikte hiçbir başka cismin düşmemesidir.

Balıkların nasıl karaların üzerine taşınıp da gökten "bırakılabileceğine" ilişkin yaygın teorilerden biri de, hortumlarca çok miktarda balık içeren su kütlelerinin kaldırılmasıdır. Bu hortum fotoğrafı Nebraska'da çekildi (üstte).

Küçükler ve büyükler bir arada

Hortum tipi hava akımlarınca yakalanan balıkların ağırlık ve büyüklük bakımından birbirine benzemesi beklenirdi. Bu beklentinin tam tersine balık düşüşleri, çoğu kez değişik boylarda balıkları içeriyor.

Örneğin, Hindistan'da Feridpoor'da, 1839 yılında biri ötekinden daha büyük ve ağır olan iki ayrı tür balık düştü. Yine, Essex' in Harlow kentinde, 12 Ağustos 1968'de, birçok bahçeye 15 ila 30 santimetre arasında değişen boylarda balıklar toplandı.

Ötetaşıma teorisi

Charles Fort, ömrünü bilinmeyen olayları araştırmaya adamış biri olarak bu konuda çok ilginç bir görüşe sahip. O, balık düşüşlerini, "ötetaşıma" (teleportation) diye adlandırdığı, nesneleri bir yerden başka bir yere aradaki uzaklığı aşmadan taşıyabilen bir gücün eseri olarak görüyor.

Böyle bir güç, Fort'un iddiasına göre bir zamanlar birtakım kişiler tarafından bilinçli olarak yönlendiriliyordu. Bu yolla balıklar, fazla miktarda bulundukları bir yerden gökteki bir noktaya atılıyorlar ve oradan da düşüyorlar.

Kimi zaman bu nokta yerden çok yüksekte değil ve böylece balıklar çoğu kez canlı bulunuyorlar. Başka bir zaman bu nokta yere çok yakın ve böylece balıklar sanki yağmur sırasında yerde beliriyor gibi görünüyorlar...

Fort, balık düşüşlerinin "balık ihtiyacıyla titreşen" yeni bir su birikintisinin eseri de olabileceğini söyledi. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, İngiltere'de çok tanınmış bir yazar olan **Major Cox**'ın karşılaştığı bir olay, bunun tam bir örneği.

Daily Mail gazetesinde 6 Ekim 1921'de yayınlanan bir yazısında, Cox, Sussex'deki evinin havuzunun boşaltılıp çamurlarının kazındığını anlatıyordu. Havuz daha sonra 1920 Kasım'ında yeniden doldurulana dek beş ay kuru bırakılmıştı. Ertesi mayıs ayında, Cox, havuzun kiliz balığı kaynadığını görüp şaşırmıştı.

Amerikan Bilim Dergisi de 1941'de Amerika'nın Maryland eyaletinin Cambridge kentinde, bir çiftlikte geçen bir öykü yayınladı. Çiftlikte yağmur dolayısıyla çalışmalara ara verilmişti. İşe yeniden başlandığında kanalın yağmur suyuyla dolu olduğu görüldü. Ayrıca bu suyun içinde 10 ile 18 santimetre uzunluğunda iki ayrı tür ve yüzlerce tatlı su levreği yüzüyordu.

İki olayda da mevsimlik çoğalma için vakit yoktu. Taşkınlar ya da göç eden balıklar da bu yerlerin çevredeki su kaynaklarından uzaklığı dolayısıyla söz konusu olamazdı. Fort, balıkların gökten düşme ihtimaline imkân tanımıyor, çünkü balıklar yalnızca yeni suyun içinde bulundular. Gökten düşselerdi, çevrede birkaç ölü balık bulunması beklenirdi. Böyle bir şey olmadı.

Çözüm yok

Balık düşüşlerinin çoğu, şiddetli yağmurlar sırasında oluyor. Yani hortum teorisi, bir ölçüde de kabul edilebilir. Ancak olaylara topluca bakıldığında birçok düşüşün de bulutsuz havalarda ve güçlü bir esinti bile olmaksızın belirdiği görülüyor.

Ötetaşıma da çok inanılmaz geldiğine göre, balıkların bir yerde kaybolup hava ortasında çıkacağına inanmak çok güç. Bunun başka nasıl bir açıklaması yapılabilir?

Şimdilik bilinen nedenlere dayanan tek akılcı açıklamanın su hortumu teorisi olduğu görülüyor. Ancak bu da, gördüğümüz gibi bütün olayları çözmeye yetmiyor. Balık düşüşü, doğanın en garip ve en güç açıklanabilir bilmecelerinden biri olarak kalıyor. Eğer gerçekten burada söz konusu olan, bizim anladığımız türde bir doğa olayı ise...

Daha fazla bilgi için:

William R. Corliss, *The unexplained: a sourcebook of strange phenomena*, Bantam 1976

John Michell and Robert J. M. Rickard, *Phenomena*, Thames and Hudson 1977

Simon Welfare and John Fairley, *Arthur C. Clarke's mysterious world*, Collins 1980